

„Mit hoz a 2005. esztendő? Elég erősek leszünk-e egyénileg és a közösségben is? Megmarad-e a hitünk? Ezen a téren is tanulhatunk Luthertől, mert ő jól megértette Jézusnak a mindenkorani tanítványért imádkozó szavát.”

► A 2005. év igéje – 9. oldal

Velünk az Isten – mondja az ige. Velünk az Isten? – kérdezek vissza. Megéljük, hogy velünk az Isten? Nos, ez már egy olyan részlet, amelyet elrejtettek a bölcsek és az értelmesek elől, és csak azok érthetik meg, akik készek kisgyermekként elfogadni.

► Igacsere – 7. oldal

– Püspöki hivatal, tessék!
– Elnézést, rossz helyet hívtam.
– Nem a hely rossz, hanem a szám!

► Szilveszteri hangultidőzés a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületből – 10. oldal

A 2005. ÉV IGÉJE

**Könyörögtem
érted, hogy
el ne fogyatkozzék
a hited... (Lk 22,32a)**

ÓÉVESTÉ – Mk 13,32–37

Velünk minden napon

Az emberi élet – amelyet valaki jobb híján kontinuumnak, folyamatosságnak nevezett – ismert és ünnevelt nappal kezdődik, és amaz egyelőre ismeretlen, de bekövetkező végső napig és óráig megmaradó folytonosság. Életünk a végtelennek tűnő időnek a születés és halál közé eső, nekünk ajándékozott szakasza. Benne jeles napok cövekkelik ki a múlt és a jelen fordulóit. Ilyen a mai is, amellyel az óév betelik, és kézbe vesszük az új naptárt.

Az esztendő titkokat is rejt: váratlan fordulatokat, örömtelikeket és szerencsétleneket egyaránt. Olyanokat, amelyekkel a józan embernek akkor is számolnia kell, ha azokat valójában sem elképzelni, sem szíve mélyén elfogadni, sem időben elhelyezni nem tudja. Mert számunkra elképzelhetetlen és elfogadhatatlan, hogy mi a „continuumból”, „finitummá”, a folyamatosból befejezetté, lezárta váljunk, és az időt értelmező mozgás, az életünk maga, holtá merevedjék. Ha mégis számolunk vele, a számításokba – talán a haldokló utolsó napjainak-óráinak mindentudását kivéve – mindig hiba csúszik. Mert „*azt a napot viszont, vagy azt az órát senki sem tudja, (...) csak az Atya*”.

A korai egyházban az a nap, az az óra a feltámadott Úr visszatérésének idejét jelentette. Azét, akinek „folyamatosságát” a halál csak időlegesen szakította meg. Beteljesülését jelentette annak a feszült várakozásnak, amely sokakat késszé tett arra, hogy életük minőségét és idejét, vagyoniukat és önmagukat az Eljövendőnek ajándékozzák. Sokféle és sokszínű várakozás volt honos az első gyülekezetekben. A beteljesülés közös nevezőjét Pál apostol fogalmazta meg az első Thesszalónikai levélben: „... mindenkor az Úrral leszünk.” (1Thessz 4,17) Folyamatosan, megszakítás nélkül – vele.

Az ember igyekszik oldani a várakozás fásasztó feszültségét, s eközben hajlamos éretlen gyermekként viselkedni. Az egyház történetében sokan akarták ama napnak nemcsak időpontját meghatározni, de eljövételét ki is kényszeríteni. A Isten országát megérkezettnek kijelentve az egyházzal akarták azonosítani. Mások – ezzel ellenkezőleg – az ügyet a saját kezükbe gondolták venni, mondván: megoldjuk Isten nélkül magunk is, az értelem, a ráció vagy a prolektárfuradalom segítségével. Olyanok is akadtak, akik magukat az ítélő Isten oldalán lé-

AZ ÜNNEP IGÉJE

vőknek állítva, jogot formáltak arra, hogy a szerintük méltó ítéletet az általuk bűnösnek mondottakon vadállati kegyetlenséggel végrehajtsák.

Ha a Jézus-várás olyan egyszerű lenne, az első gyülekezetnek nem kellett volna megőriznie az ígékben olvasható példázatot. A várakozás nehézségét az adja, hogy a szolgálónak úgy kell élniük, munkájukat végezniük, hűnek bizonyulniuk, hogy nem érzik magukat a gazda szemébe. Józannak, nagykorúnak kell lenniük – az éppen jelen nem levő Úr szolgálóként. Azért buktak el, mert azt hitték, nélküle is létezhetnek. Úgy tettek, mintha nem is volna. Mintha a maguk gazdái lennének. Egy alkalommal a tanítványok ama napot firtató kérdésére Jézus így válaszolt: „Isten országa közöttetek van.” A missziói parancsot pedig ezzel fejezi be: „*Íme, én telve vagyok minden napon a világ végezetéig.*” Isten országa, Jézus gyógyító jelenléte, megelevenítő igéje velünk van. Minden napon, a világ végezetéig.

Annak a napnak és annak az órának a meddő számolatása helyett Jézus a jelenre irányítja figyelmünket. Az örök jelen örök „folyamatosságára”. A vele jelen levő életre. Arra, hogy ő közöttünk, velünk van. Vigyázni és ébernek lenni annyit jelent: vele lenni, őt követni ebben a világban. A jó cselekvésében, az irtalmasság gyakorlásában meg nem lankadni. Mert az a szelete az időnek, amelyet akár születésünk és halálunk napja, akár az esztendő első és utolsó napja metsz ki a látszólag végtelenből, az ő jelenlétének ideje, a kegyelem ideje. „*Bizony, bizony, mondom néktek: aki hallja az én ígémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe.*” (Jn 5,24)

■ KRÄHLING DÁNIEL

Imádkozunk!

Urunk, adj élő hitet tebened, hogy kegyelmed idejét hálával és józannal fogadjuk, és igéiből és jelenlétéből erőt merítve méltóképpen szolgáljunk neked és embertársainknak. Ámen.

Általános könyörgő imádság óév estéjén

Örök Istenünk, mennyei Atyánk, az őesztendő utolsó óráiban hálátelt szívvel állunk meg előtted, és magasztaljuk szent nevedet. Megköszönjük neked az elmúlt évben tőled kapott testi, lelki javainkat. Bár tudjuk, hogy méltatlanok vagyunk kegyelmedre, mégis csak bened bizakodunk, és most könyörgésünkben is ezzel a bizalommal lépünk eléd. Jézus Krisztusért kérünk.

Urunk, hallgass meg minket!

Könyörgünk embertársainkért, akik ebben az évben bármiben szükségét, nyomorúságot, hiányt szenvedtek, és emiatt aggodalom és keserűség tölti el szívüket; azokért, akik szerettüket veszítették el, és gyász fájdalma nehezedik a szívükre; azokért, akik elvétették életük útját, és ez nyomasztja, fájdalommal tölti el őket. Könyörülj rajtuk atyai szeretettel. Jézus Krisztusért kérünk.

Urunk, hallgass meg minket!

Könyörgünk szeretetre éhező és ebben az éhségükben megalégtelen testvéreinkért; azokért, akik betegek, magányosak; azokért, akik keresték a hozzád vezető utat, de nem találtak rá; azokért, akik a bűn útjára tévedtek, és ezzel neked, felebarátainknak és önmagunknak is fájdalmat okoztak. Könyörülj rajtuk atyai szeretettel.

Urunk, hallgass meg minket!

Könyörgünk az örvendezőkért, az életükben, hivatásukban sikeresekért: nyisd meg szívükben az örömet megsemmisítő hála forrását; az erősekkért, hogy el ne felejtsek: erejüknek neked köszönhetik; a boldogokért, hogy szívük ne keseredjék meg a hálátlanság miatt. Jézus Krisztusért kérünk.

Urunk, hallgass meg minket!

Könyörgünk egyházadért, amely ebben az évben is botladozó, a szeretetben gyarkorta erőtlén volt, és sokaknak adósa maradt az evangéliummal. Könyörgünk önmagunkért. Te tudod legjobban, hogy sok alkalmat elmulasztottunk a jó cselekvésére, és sok alkalmat kihasználtunk a rossz megtételére. Bocsásd meg bűnbánó gyermekeidnek. Jézus Krisztusért kérünk.

Urunk, hallgass meg minket!

Könyörgünk hazánkért, nemzetünkért és egész világért. Engedd, hogy áldással járjunk be az elmúlt esztendő, és így kezdjük az újat is. Tudjuk, hogy érdemtelenül és nem keveset kérünk tőled, mégis el a reménység a szívünkben, hogy megadod nekünk ajándékaidat, amelyek boldog, békés földi életünket és üdvösségünket munkálják. Jézus Krisztusért kérünk.

Urunk, hallgass meg minket!

Hallgass meg minket, Urunk, amikor múlt és jövő határán nyugtalan szívünk benned keres biztos támaszt. Légy ezután is oltalmunk és erős várunk. Vezess napról napra a múlt időben az örök élet felé, amelyet már elkészítettél a téged szeretőknak a te szent Fiad, a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

Ámen.

Ha az imádságot istentiszteleten mondjuk, akkor a dőlő betűs kezdő- és zárószakaszt olvassa a lelkész, a szakaszokat a gyülekezet egyes tagjai, az „Urunk, hallgass meg minket!” válaszokat és az „Áment” pedig együtt és hangosan mondja az egész gyülekezet.

ÚJÉV ÜNNEPE – Mt 7,24–28

Aki házat kősziklára építette

Helsinki mintegy harminc évvel ezelőtt egy különleges templomot építettek: sziklából robbantották ki a belsejét. Akkoriban szélsőséges csoportok tiltakoztak a felépítése ellen, elkészülte után azonban rövidesen a város legnépszerűbb s leglátogatottabb temploma lett. Hangulata egyedülálló, a természethez, Isten teremtett világához egészen közel érzi magát benne a templomlátogató. Kiváló orgonája is sokakat vonz.

A szikla szilárd, biztos menedék. Oltalmat kínál, és elrejtettséget kölcsönöz. Közösséget ajándékozik, és Istenhez visz közel. Az új esztendőben mi is szilárd, biztos életre vágyunk. Szeretnénk, ha munkahelyünk nem jelentene csődöt, foglalkoztatottságunk egész évben folyamatos lehetne, s fizetésünk legalább az infláció mértékét követve emelkedne. Van-e olyan munkahely, van-e olyan foglalkozás, amelyről bizton állíthatjuk, hogy nem forog kockán a jövője? Talán néhány ilyen állás található, talán néhány beosztásban nem kell szorongani az elbocsátástól. De bizonyosan azok vannak többségben, akik józan mérlegelés után felismerték, hogy beosztásuk, állásuk nincs biztonságban. Mit lehet tenni ilyen helyzetben?

Életünk, gondolkodásunk meghatározza belső lelki világunkat, hitünket. Az igazi kérdés ez: mire alapozzuk életünket? Napjainkban sokan házasságuk boldogságát és családi harmóniájukat féltik. Mindennapos a kísértő támadása, gyakori a meggondolatlan kapcsolatépítés, s máris veszélybe sodródhat férj és feleség meghitt viszonya, gyermekeik biztosnak vélt, csendes otthona. Nem ritka eset, amikor túl a negyvenen először jelentkező betegségtünetek rosszat sejtető fájdalma belső nyugtalanságot vált ki belőlünk. Orvoshoz még nem akarunk menni, de már félünk, és latolgatjuk, mit hoz számunkra az új év.

Jézus ebben a példázatban arra biztat bennünket, hogy életünk házat sziklaszilárd fundamentumra építsük. Hogy mélyre ássunk, biztos alapot készítsünk, hogyha jönnek a nehéz napok, ha ránk tör az árvíz és a vihar, amikor minden romba dőlni látszik, biztosan álljon életünk építménye.

Van biztos alap?

Igen, maga Jézus Krisztus. Őrá, a vele való kapcsolatra építhetjük életünk sziklaszilárd házat. Ezért döntő, hogy vele maradjunk közösségben az új évben is. Ha eddig nem rá figyeltünk, mostantól vele járjunk, igéjére hallgassunk. Ő életünk Ura s meghatározója. Ő tud sorsunkról, mindennapi kenyerünkéről, állásunkról és családi helyzetünkéről. Ismeri betegségeinket és érzelmi válságainkat. Viharok ezek, amelyek kikerülhetetlenek, mint az időjárás változó hul-

lámái, de legyőzhetőek, ha szilárd a fundamentum, ha a viharban Jézus a segítőnk. Jézus igéje, a Biblia szava és a hirdetett élő ige eligazít minket életünk nehéz helyzeteiben éppúgy, mint amikor felelős döntés elé állít az élet. Fontos, hogy amit ő tanácsol, megtartsuk. Ahogy az orvos szavát komolyan kell vennünk egészségünk érdekében, akként lelkünk orvosa, Jézus tanácsát is érdemes fontolóra venni és megtartani.

Mit tanácsol Jézus?

Érdemes az ünnepnapot megszentelni, a hatnapos életritmus törvényét betartani testi-lelki egészségünk megőrzése és Isten igéjének megbecsülése érdekében. Aki nem becsüli testét, hanem utolsó energiáit is kipréseli belőle, az árt önmagának, és hitét, örök életét kockáztatja. Aki nem pihen és nem töltökezik, az elfárad és kiüresedik.

„*Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük...*” (Mt 7,12) Ez nem csupán a viszonosság gondolatát hordozza, hanem azt is, hogy előzzük meg a másikat a jó cselekvésében, a segítőkészségben, a megbocsátásban, a szeretet gyakorlásában. Járjunk előtte jó példával. S akkor talán méltán várhatjuk, remélhetjük, hogy ő is hasonlóan cselekszik velünk.

Jézus ezt is mondja: „*Ne aggódjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? – vagy: Mit igyunk? – vagy: Mit öltünk magunkra? (...) Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van minderre. De keressétek először az ő országát (az igazi lelki értékeket) és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadatnak nektek.*” (Mt 6,31–33)

Igazi új évi ajándék lehet mindnyájunknak Jézus igéje. A bölcs tanítvány ehhez méri életét, ez határozza meg döntéseit, s ez életi jó és rossz napjain, Jézushoz való kapcsolatában egyaránt. Újévi igénk a Hegyi beszéd része. A tanítvány számára különösen fontos újszövetségi rész az evangéliumnak ez a sajátos leírása, melyben Urunk az őt követők számára magas erkölcsiséget állít elfogadandó mércéként és megvalósítandó feladatként.

Adja Urunk önmagát, erejét és bölcsességét nekünk az új esztendő minden napjára, hogy igéjét örömmel hallgassuk, cselekedeteinket hozzá igazítsuk, és minden döntésünk, sőt életünk egésze neki tetsző legyen. Mert más fundamentumot senki sem vehet, mint amely vetetett, aki a mi Urunk, Jézus.

■ D. SZEBIK IMRE

Imádkozunk!

Áldd meg, Urunk, új esztendőnket, ahogyan velünk voltál az elmúlt évben is. Nyugtalan a mi szívünk, de a te bölcsességed tölt el minket. Legyen áldott érte szent neved. Ámen.

Minden kedves olvasójának áldott új esztendőt kíván a 70. évfolyamába lépett Evangelikus Élet szerkesztősége.

► Lapunk új arculatáról és terveinkről részletesen a január 9-i számban olvashatnak – Maradjanak velünk!...

É L Ő V Í Z

Újévi gondolatok

Egy új év kezdődik: szórakozással, társasággal, evéssel, ivással. És persze elhangzik a jókívánság: „Boldog új évet!” De hogyan lesz „új” ez az év? Egyáltalán hogyan kezdődik valami „új”? A Biblia egyszerűen felel: „Kezdetben volt az Ige...” (Jn 1,1) Ami igazán lényeges és igazán új – az nem az embertől indul ki. A kezdet titka Isten beszéde, az ige. Az ige pedig a karácsonykor testet öltött Ige, vagyis Jézus Krisztus. Vele és csakis vele kezdődhet, ami új, tehát az új év is.

Látszólag tele vagyunk új dolgokkal. A közlekedés, az ipar, a tudomány szinte naponta hoz csodás újdonságokat az életünkbe. De mindattól, ami körülöttünk új – lehet bár lenyűgöző, varázslatos, vonzó, divatos –, az emberek nem lesznek újjá, nem változnak meg. És az a bizonyos új év pontosan azért nem jön el, mert a boldogsághoz, az újhoz új emberek kellenének. Az ember nem lesz új sem az új ruhától, sem az új lakástól, az új autótól vagy az új munkahelytől. Valljuk meg, hogy az évben magunkkal visszük a békétlen, nyugtalan szívünket. Az önző, szeretetlen, magának élő énünket. Ez repeszi szét a családot, a házasságot. Ettől hidegül el egymástól szülő és gyermek, férj és feleség, ettől hűlnék ki a baráti kapcsolatok... Mit ér, mit változtat a dolgon, ha a legújabb luxusautóba ülés is, de te magad maradsz, aki vagy...?

Kezdetben volt az Ige. Vagyis „új” csak az Igével, azaz Jézussal kezdődhet. Isten kegyelméből ma is sokan elmondják: ez nálam is úgy kezdődött, hogy megütötte a fületem egy igevers, vagy olvastam a Bibliát, és lassan nyílni kezdett a szemem; láttam egy képet, amely visszataszító volt, és ebben a visszataszító képben önmagamra ismerem. A zsolzáró így mondja ezt el: „...utóltértek bűneim, amelyeket végig sem nézhetek; számosabbak a fejem hajszálainál, és a szívem is elhagyott engem.” (Zsolt 40,13; Károli-fordítás) De az ige által sokan megismerik Jézust is. Ő éles fényvel világít bele életünkbe. Ebben a fényben be kell vallanunk magunknak: én vagyok a békétlenség forrása, eddig is én rontottam el mindent az életemben, és pedig azért, mert önféjén jártam a magam útját.

Szép szokás, hogy január elsején boldog új évet kívánunk egymásnak. De ettől még nem változik semmi: mint mondtuk, a boldog új évhez megváltozott, boldog emberek kellene. Jézus úgy áll előttünk, mint aki nemcsak a vizet tudta borrá változtatni a kánaeni menyegzőn, hanem a régi embert is valóssággal új emberré tudja formálni. Az új év kezdetén kapaszkodjunk bele az ige biztatásába: „...ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre.” (2Kor 5,17)

■ GÁNC S ALADÁR

SEMPER REFORMANDA

[Mária] „sem szüzességével, sem alázatosságával nem dicsekedett, hanem egyedül Isten kegyelmes rátekintésével. Ezért a hangsúly nem a humilitas (alacsony sorsú, nemtelenség állapot), hanem a respexit (rátekintett) szócskán van. Mert nem az ő semmisége, hanem Isten rátekintése magasztalandó, éppúgy, mintha a fejedelem kezét nyújt egy koldusnak, nem a koldus semmiségét, hanem a fejedelem kegyét és jóságát kell dicsérni.”

■ Luther Márton: Magnificat (Takács János fordítása)

AZ ESZTENDŐ ELSŐ VASÁRNAPJA – Mt 18,1–5

Kicsik-nagyok

Kicsinek lenni az Isten közelében, nagyvá válni a szeretetben – ezzel a mondattal foglalhatjuk össze a mai vasárnap igéjét. Kilenc nappal ezelőtt volt a „legnagyobb gyermek” születésének ünnepe. A jászolbölcső a legnagyobbat fogadta be, Mária a mindenség Urát ringatta karján. Tegnap – ősi keresztény gyakorlat szerint – Jézus neve napján, Jézus nevében léptünk az új esztendőbe.

Mit kér ma a Mester egy új naptári év útjára lépett tanítványtól és gyülekezet-től? Igénk szerint azt, hogy térjünk meg, legyünk olyanok, mint a gyermekek; legyünk alázatosak, és váljon életformánkká a befogadás. Nem kis feladat, de nem kis ígéretek fűződnek hozzá. Amit Jézus nevében kérünk, megkapjuk, és amit Jézus nevében végzünk, azon áldás nyugszik. Óvakodnunk kell attól, hogy nevével rosszul éljünk vagy visszaéljünk. A legnagyobb név, amelyre – Pál csodálatos himnusza szerint – „minden térd meg fog hajolni, mennyeieké, földieké és föld alattiaké”, erőt, energiát, irgalmat, kegyelmet, azaz áldást rejt magában.

Feladatról, kérésről, elvárásról beszéltem. Mégse riadjunk meg: nem egy újabb, már elviselhetetlen teherről van szó, hanem egyszerűen életlehetőségről, járható, sőt célhoz vezető útról! Ezért ajándékként fogadhatjuk, olyan ajándékként, amelyért meg kell – de érdemes

is – dolgoznunk, hogy valóban a miénk lehessen.

Térjünk meg – ez az első kérés. „A megtérés nem emberi döntés” – tör fel belőlünk önkéntelenül az ellenállás szava. „Magamtól nem vagyok képes rá” – fogalmazzuk meg kifogásunkat. Luther mondja a kilencvenöt tétel kezdetén: egész életünk megtérés kell, hogy legyen. Ha Jézus erre kér, ha Luther erre emlékeztet és tanít, akkor le kell győznünk belső ellenkezésünket. Többé nem mondhatjuk, hogy ez lehetetlen. Lehetőség, mert az isteni döntés már megtörtént. A tékozló fiú apja már kiszaladt a ház elé, hogy hazavárja fiát. A mindenható Isten kinyilvánította akaratát, hogy minden ember üdvözüljön. A mennyei Atya úgy szerette a világot, hogy egyszerűen Fiát adta érte. Nemcsak döntött: a keresztben hangzó „elvégeztetett” már arról tanúskodik, hogy a megváltás megtörtént. Isten Jézus Krisztusért rendezte viszonyát az emberrel. Most már rajtunk a sor: vissza kell térnünk hozzá. Meg kell találnunk, és végig kell járnunk a hazavezető utat. Be kell lépnünk az atyai házába, és ezt kell mondanunk: „Itt vagyok, Uram, veled akarok maradni.” Az év első vasárnapjának döntése s a következő 365 nap minden reggelének döntése legyen ez: „Tiéd vagyok, Uram, tiéd akarok maradni egész életemben és halálomban is. Úgy határoztam, hogy 2005-

ben újra veled indulok. Úgy határoztam, hogy 2005-ben minden reggel veled kezdem a napot.” Amint egyik énekünk mondja: „A megtérésre, Jézusom, kérlek, te adj erőt!” (EÉ 319,6) S ha belegondolunk, hogy nem vele teszünk jót, hanem magunkkal, ha hozzá visszatérve rendeződik az életünk, akkor még nagyobb a belső indító erő, hogy most és majd minden napon megtegyük ezt a lépést: vissza oda, ahova, akihez tartozunk.

Legyünk olyanok, mint a gyermekek – hangzik a második biztatás. Nem olyan rosszak, nem olyan szeleburdiak, nem olyan tudatlanok. Jézus szavaiban a gyermek alapvető, lényéből fakadó tulajdonságáról van szó: a gyermek kicsi. Ez azt jelenti, hogy önmagában életképtelen, rá van szorulva a felnőtre, a környezete segítségére. Ezt érzi a kisgyermek, még ha nem tudja is; minden mozdulata, egész viselkedése ezt tükrözi. Természetéből következően rábízta magát arra, aki gondoskodik róla. Ennek a bizalomnak az alapján él. Ha olyanok nem lesztek, mint a kisgyermek – mondja Jézus –, nem mentek be a mennyei országába. Csak a gyermeki bizalom, az Istenre mint mennyei Atyánkra való teljes ráhagyatkozás teszi lehetővé, hogy életünk ne ideiglenes (néhány évtizedig tartó) lét legyen, hanem örök élet. A bűneset lényege és percről percre megisméltendő követke-

ménye az, hogy önállósítjuk magunkat. Lemondunk Isten közelségéről, mert úgy érezzük, nincs szükségünk rá, megállunk a saját lábunkon. Azután amikor csetlünk-botlunk az életben, már el is feledjük, hogy miért esünk akkorákat, miért fáj annyi minden, miért nem működnek a dolgok.

Legyünk, lehetőleg újra gyermekek, a mennyei Atya boldog gyermekei! Gyermekek, akik biztonságban érzik magukat Isten tenyerén. Alázatosnak lenni ezt jelenti: újra bátran, boldogan kicsivé válni a nagy Isten egyszerű közelségében.

Végül a befogadásról szól Urunk. Ez az utolsó év eleji biztatás. A kicsikben (kortól független ez a jelző!) maga Jézus jön felénk. Ha befogadjuk, ha engedjük bennünk élni őt, akkor vele az élet is a miénk lesz. Mások számára osztható, nekünk gazdagodó módon. A kereszténység, a Krisztus-követés a befogadás életformáját jelenti. Nem mások felé gyakorolt kegyet, hanem természetes életmegnyilvánulást. Hiszen én is abból élek, hogy befogad az Isten.

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Imádkozzunk!

Segíts gyermekké lennünk, Urunk, hogy újra a bizalom boldogságában, a gyermeki lét felszabadultságában, a befogadás minket megajándékozó örömeiben élhessünk. Ámen.

Oratio œcumenica

Gondviselő Atyánk! Hálát adunk neked az új esztendő első vasárnapján az elmúlt év minden ajándékáért. Teremtett világot szépségéért és gazdagságáért, a mindennapi kenyérért, őrző szeretetedért, amellyel nap mint nap hordoztál és megtartottál bennünket.

Köszönjük útítársainkat, akiket mellénk adtál. Fogadd mennyei otthonukba mindazokat, akiknek a földi zarandokútja az elmúlt esztendőben ért véget! Segíts, hogy töled kapott testvérként tudjuk megbecsülni és szeretni mindazokat, akikkel együtt indulhatunk a 2005. esztendő vándorútjára!

Bocsásd meg mulasztásainkat, mindazokat a cselekedeteinket, amikor hűtlen sáfárjaid, engedetlen gyermekeid vagy önző testvérek voltunk; amikor visszaéltünk türelmeddel, hálátlanul fogadtuk ajándékaidat, eltekintettünk a kapott, drága időt! Köszönjük, hogy most mégis kegyelmed új esztendejét kínáld föl nekünk.

Irgalmas kezembe ajánljuk hazánkat, népünket, az egész teremtett világot, melynek nemcsak alkotója, de fenntartója és gazdája is vagy. Segíts, hogy gondviselő szereteted alkalmasabb és hatékonyabb eszközei lehessünk a jövőben!

Élő Urunk, Jézus Krisztus! Hálát adunk neked, amiért feltámadásod erejével indítasz útra bennünket az új esztendő első vasárnapján. Te, aki karácsonykor emberré születél, légy ura hétköznapjainknak is! A napkeleti bölcsekhez hasonlóan kalauzolj minket fényeddel és igéddel, hogy rád találjunk, neked szolgáljunk minden kincsünkkel! Segíts, hogy a mai Heródesek parancsával szemben – küldötteid szavának engedelmességedre – a „másik”, a „különb”, a valóban hazavezető útra lépjünk!

A te nevedben kezdtük tegnap az új évet. A te neveddel indulunk neki az első munkahétnek, és veled szeretnénk végigjárni vándorlásunk újabb esztendejének

minden egyes napját. Vezess élő és ható igéddel, táplálj testeddel és véreddel minket! Add nap mint nap megtapasztalunk, hogy ha a te küldetésedben járunk, te valóban velünk vagy minden napon a világ végezetéig!

Szentlélek, erő, szeretet és józanság Lelke! Nélküled egy lépést se tudunk, de nem is akarunk megtenni az ismeretlen jövő felé. Te juttasd naponta eszünkbe mindazt, amire Mesterünk tanított minket! Te mozgósíts bennünket azok felé, akikhez Urunk küldött! Formáld egyházunkat, benne gyülekezetünket nyitott, vonzó közösséggé, mely Urára mutat, és hozzá hív másokat is a krisztusi szeretet erejével!

Eleveníts, újíts meg bennünket, hogy az új esztendőben friss hittel, találekony szeretettel, élő reménységgel éljünk! A te erőddel tanúskodjunk Urunkról, Jézus Krisztusról, aki tegnap és ma és mindörökké – 2005-ben is – ugyanaz. Ámen.

LUTHER ÉS AZ ISTENTISZTELET 9.

Luther énekszerzői munkássága

► Három héttel ezelőtti számunkban már esett szó arról, hogy milyen fontos volt Luther számára az istentisztelet megreformálásában a gyülekezeti ének. A karácsonyi számban a hazánkban is oly kedvelt karácsonyi Luther-éneket igyekeztünk bemutatni. Most nagytűs ki a látószögünket, és figyeljünk általában a reformátor énekszerzői munkájára.

A legújabb szakirodalom negyvenöt olyan éneket tart nyilván, amelynek a szövege vagy dallama valamilyen módon Lutherhez köthető. Akkor írta őket, amikor kiderült, hogy felhívására igen kevés kortársa reagál, anyanyelvű énekekre viszont égető szükség van. Az életműből harminchat gyülekezeti ének, a többi liturgikus dallam átdolgozása (ezek egy részéről múltkor ejtettünk szót). A gyülekezeti énekek nagy része különféle régi, értékes tételek átköltése. Luther énekei mindig személyes hangúak, anélkül hogy szub-

jektívizmusba csúsznának át. A költemények erőteljesek és eredetiek mondatszerkezetben, szókincsben és rímelésben egyaránt. Mondanivalójukat tömören összefoglalják. Majdnem mindegyik istentiszteleti vagy katechetikai célra készült.

Luther énekköltészete megrázó élménnyel indult. 1523 nyarán két szerzetestársát evangélikus hite miatt megégették. Ennek hatására született az *Ein neues Lied wir heben an* kezdetű ballada. Luther második éneke is személyes hitvallás, saját életének bemutatása: *Nun freut euch, lieben Christen g'mein* (Jer, örvendjünk, keresztények).

Mostani énekeskönyvünk huszon-négy Luther-éneket tartalmaz, elmondható tehát, hogy jól reprezentálja Luther életművét. Ahol lehetséges, minden fejezet élén az ő énekeit találjuk. Vegyük most sorra ezeket az énekeket, melyeket – forrásukat vizsgálva – különféle csoportokba oszthatunk.

Az elsőbe a gregorián eredetű énekek tartoznak. Himnusz (strofikus óegyházi költemény) átdolgozása az adventi *Jöjj, népek Megváltója* (131. – Ambrosius), a

pünkösdi *Ó jöjj, teremtő Szentlélek* (231. – Hrabanus Maurus) és az esti énekként szereplő *Szentháromság egy Istenség* (108. – Nagy Szent Gergely). Más gregorián műfajból (is) származik a húsvéti *Jézus, Megváltónk sírba szállt* (215. – szekvencia és leis), a pünkösdi *Jövel, Szentlélek Úristen* (229., magyar dallammal – antifóna) és az *Adj békét a mi időnkben* (291. – antifóna).

Különböző középkori német énekekre nyúlik vissza a karácsonyi *Jézus Krisztus, dicsérettel* (154., a *Mennyből jövőök dallamával*), a pünkösdi, illetve Szentleket hívó *Jer, kérjük Isten áldott Szentleket* (232.), a törvényt bemutató *Ez a szent tízparancsolat* (433.), a hitvallásként vagy Szentháromság-dicsőítésként alkalmazható *Mi valljuk: hiszünk Istenben* (247.), az Úrvacsora alatt éneklendő *Krisztus Jézus, mi Megváltónk* (303.) és *Áldassék Isten, hála jószágáért* (304.), valamint az élet-halál kérdését tárgyaló *Életünkben szüntelen* (499.).

Luther önálló alkotásai közül az első fontos csoport a zsolzárparafraízisoké. A hét énekből három található meg jelenlegi énekeskönyvünkben. Az első kettő bűnbánati zsolzár: *Lásd meg a mennyből, Úr-*

isten (257.; 12. zsolzár – mint a múltkor említettük, ez volt az az ének, amelyet Luther mintául szánt a kortársak számára) és *Mélyeség mélyből kiáltunk* (402.; 130. zsolzár); a harmadik evangélikus identitásunk kifejezője, az *Erős vár a mi Istenünk* (254./256.; 46. zsolzár). Az utóbbi nem klasszikus zsolzárfeldolgozás, mert egyéb bibliai szakaszokat is magába olvaszt, így sokkal gazdagabb a mondanivalója.

A katekizmus-, vagyis tanító énekek csoportjából való az Úrtól tanult imádság parafrázisa, a *Mi Atyánk, ki vagy mennyekben* (72.) és a kereszttség titkát bemutató *Jézusunk a Jordánhoz ment* (295.).

Luther eredeti ünnepi énekei közé tartozik két karácsonyi és egy húsvéti költemény: *Mennyből jövőök most hozzátok* (150. – egy világi ének kontrafaktuma), *Mennyei angvalsegek* (155., a *Mennyből jövőök dallamával*) és *Jézus Krisztus, Üdvözítőnk, haláltól megmentőnk* (214.).

Végül Luther egyéb saját énekei következnek: *Tarts meg, Urunk, szent igédben* (255.), *Jer, örvendjünk, keresztények* (318.) és *Már megyek békén, örömmel* (500.).

■ ECSEDI ZSUZSA

LITURGIKUS SAROK

Katé a határon túlra – adományozóvonal

06-81-330-220

Egy hívás – és valakit megajándékozott
A hívás díja 400 Ft + áfa.

Demonstráció az Oktatási Minisztérium előtt

► A Budai Margitosok Baráti Köre a magyar közoktatás – benne az egyházi oktatási intézmények – jövőjéért aggódva megszólította a négy történelmi felekezet óvodáinak, iskoláinak pedagógusait és az ezen intézményekben járó gyermekek szüleit. December 14-re csendes demonstrációra hívtak minden aggódót az Oktatási Minisztérium elé.

A demonstrálók célja az volt, hogy felhívják az oktatási miniszter, a kormány és az egész közvélemény figyelmét arra, hogy a hitüket megvalló emberek, az egyházi iskolába járó gyermekek, az ott dolgozó pedagógusok és munkatársaik – a magyar alkotmányban lefektetett elvek szerint – egyenrangúak minden más állampolgárral. A tanulás és a szabad iskolaválasztás alapvető jog, ennek alapján az állami finanszírozás nem ajándék.

A 2005. évi költségvetés tervezete nem biztosított mindenben egyenlő finanszírozást. A különböző számításokkal rendre az egyházi oktatás túlfelfinanszírozását próbálták bizonygatni, ugyanakkor különböző sajtóforumok igyekeztek az egyházi iskolarendszert lejárattani, pedig statisztikai kimutatások alapján az egyházi iskolák közül tizenöt-húsz szerepel a száz legjobb között. Szót kellett tehát emelni a magyar közoktatás értékes, világszerte elismert és bizonyított hagyományainak megőrzéséért.

A demonstráción Uzsálné dr. Pécsi Rita igazgatónő a művészeti nevelés emberformáló erejéről beszélt. Hoppál Péter igazgató azt mutatta be, hogy az egyházi

► A demonstráción egyházunkat Schulek Mátyás, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium igazgatója képviselte. Beszédét az alábbiakban közöljük.

Kedves szülők, kedves kollégák, kedves diáksereg, miniszter úr!

Ahárom történelmi keresztény felekezet közül a legkisebb az evangélikus egyház. A magyar oktatásban betöltött szerepe mégsem elhanyagolható. Négy és fél évszázad alatt mindig számarányán felüli mértékben vette ki részét a magyar iskolaügyből. Ma ez mindössze bő nyolcvan intézményt jelent, de ezek között vannak olyanok, mint a hírneves fásori gimnázium és a másik budapesti gimnázium, a Deák téri. De ott van még a soproni líceum, a bonyhádi, a győri, az aszói, a békéscsabai, az orosházi, a nyíregyházi, a miskolci, a szarvasi és a többi – összesen tizenegy – középiskola is. Református kollégium százharminc diákról beszélt – ebből tízezer a miénk –, és nyolcezer tanárról, ebből pedig közel kilencszáz dolgozik evangélikus oktatási intézményben.

Mi jellemzi az evangélikus nevelés céljait? Célunk az autonóm ember. Ami nem Istentől való függetlenséget jelent, de nagyfokú szabadságot és felelősségtudatot a döntésben. Az, hogy Ádám evett a tudás fájáról, azt jelenti: Isten megadta nekünk a képességet, hogy megkülönböztessük, mi a jó, és mi a rossz. És megadta a döntés szabadságát is. Arra neveljük tanítványainkat, hogy magatartásukban, életvitelükben, apróbb-nagyobb mindennapi döntéseikben mindig legyenek tekintettel másokra, felebarátaikra, a közösségre, amelyhez tartoznak, egyházukra, nemzetükre. Szabadság, felelősség, szeretet. Ez a három kulcszó.

Nagyon nehéz dolgunk van ebben a

iskolákban miként lehet a tudás átadása mellett megismertetni a gyermekekkel a tudás forrását, a teremtő Istent. Máraligeti Károlyné – mint szülő – előadásában azt hangsúlyozta, hogy az egyházi iskola nemcsak biztonságos hely a gyermek számára, hanem a családi nevelés megerősítését és elmélyítését is segíti. Csák Lajos igazgató a kistérségi iskolák fontos, környezetet formáló, a hátrányos helyzetű régiók felemelését is szolgáló feladatát hangsúlyozta. Hoffmann Rózsa, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar Pedagógiai Intézetének intézetvezető egyetemi docense megrázó erejű beszédében a magyar közoktatás mint nemzeti sorskérdés hiányosságait, problémáit sorolta pontokba

szedve. Az együttlétet dr. Pápai Lajos győri megyés püspöknek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia iskolabizottsága elnökének a beszéde zárta. A demonstráció végén az előadók petíciót nyújtottak át az OM képviselőjének.

***

A költségvetési törvény végaszavazása december 20-án megtörtént. Bár az eredeti beadvány sok ponton módosult az egyházak és az egész közoktatás javára, iskoláink jövőre mégis kevesebb egyházi kiegészítő támogatást fognak kapni, és így is vannak normatívák, amelyek nem járnak nekünk. Intézményeink nehéz gazdasági év elé néznek 2005-ben.

■ MIHÁLYI ZOLTÁNNÉ

Hallottam tegnap a rádióban, hogy miniszter úr újra az ombudsmanhoz kíván fordulni, ezúttal e miatt a demonstráció miatt. Néhány hete azért tette ugyanezt, mert a katolikus iskolákban imádkoztak a felekezeti oktatás anyagi oldalának biztosítását kérve Istentől.

Amikor nem gépiesen elhadarva, de minden mondatát végiggondolva elmondom a Miatyánkot, annál a sornál, hogy „mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma”, nemcsak a magam fizetésére gondolok, hanem az összes kollégámra is. Arra is, hogy ki tudjuk fizetni az emelkedő gázszámlát, és ne fájzon az iskola; arra is, hogy a rászoruló tanulóknak tudjunk miből olcsó vagy ingyenes tananyagot adni, olcsó vagy ingyenes ebédet adni, ösztöndíjakat juttatni. Vajon ez alkotmányellenes? Úgy gondolom, mondjuk el most együtt fennhangon ezt a sort: „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!”

Miniszter úrral sok dologban nem értünk egyet, de egyben biztosan igen: mi is egyenlőséget akarunk. Hogy ne legyen anyagiakban mérhető különbség diák és diák között, tanár és tanár között. Hogy a világnézeti-vallási elkötelezettség ne jelentsen anyagi hátrányt a szülőknek! Mi is ezt akarjuk!

Majd három hete volt az egyik napilapban egy mocskolóldó és csúsztatásokkal teli cikk, amelynek minden állítását könnyen meg lehet cáfolni. De a végkövetkeztetés elgondolkodtató. A tudós szerző kifejtéi afölötti aggodalmát, hogy az egyházi iskolák szelleme elterjed az országban, és egyre nagyobb, szélesebb rétegeket hat át. Ő ettől retteg. Joggal. Mi viszont ezért dolgozunk, ezért vállaljuk a mellőzést, az élettérbe szorítást, a nehézségeket. Ez az életünk, a munkánk célja és értelme.

Karácsonyi neurózis

Lelkigondozók, mentálhigiénés szakemberek igencsak mehökkentő megfigyelése, hogy karácsony táján gyakoriak a családi konfliktusok, veszekedések, és megnő az öngyilkossági kísérletek száma is. A felfokozott szeretetigény tükrében élesebben kirajzolódnak az egyébként rejtett feszültségek; a magány – akár a valódi, akár a közösségen belüli – ilyenkor nehezebben viselhető el.

Társadalmunk hektikus állapotára jellemző, hogy a karácsonyi neurózis társadalmi méreteket kezd ölteni. Tavaly egy új politikai szerveződés irreleváns, szinte blaszfémikus karácsonyi keresztállítási akciója, majd – ezzel is összefüggésben – egy illuminált rádiós műsorvezető keresztényellenes beszólása vezetett heteken át tartó nyugtalansághoz, borzolta a kedélyeket.

Mindez azonban eltörpül az idei évben szinte a nagypolitika rangjára emelkedő, az egyházi életet közvetlenül érintő társadalmi feszültségekhez képest. Valljuk be, nem igazán szerencsés – még ha a konfliktusok mindig többszereplősek is –, ha az egyházi étellel kapcsolatos híradások nem az ünnepről, az evangéliumi üzenetről, Isten szeretetéről szólnak; máskor sem, de karácsony táján talán különösen nem előnyös az ilyen hírek. Az elmúlt diktatórikus rendszerben is ünnepeztük a karácsonyt. Akkor is kísértett a hamis Krisztusok üzenete, az törekvés, hogy a karácsonyt az Istennel késséget teremtő Megváltó érkezése helyett a földi béke, a szirupos, igénytelen szeretet alkalmává silányítsák. Lehetetlen kompromisszum ez az istentagadó hatalom és Krisztus egyháza között.

Tizenöt évvel a rendszerváltozás után, a karácsony közeledtével sajnos szintén nem az evangélium, az örömhír tolmácsolása jellemezte az egyházakkal kapcsolatos tudósításokat. Heteken keresztül az egyházi iskolák finanszírozása – végül is a pénz körüli huzavona – állt előtérben, majd a miniszterelnöknek a vatikáni látogatását követő kritikus nyilatkozata (a lényegét tekintve a hatalom kérdése) váltott ki viharokat. Nem mindegy persze, hogy mi az igazság – magam is megkísérlem a racionális elemzést –, de abban talán egységes lehet a felfogásunk, hogy nem szerencsés, ha egyházi ügyekben nem a hitbeli közösség, hanem a politikai hovatartozás határozza meg az álláspontokat.

Hetek, hónapok óta tartott a vita a kormányzat és az iskolafenntartó egyházak között, pedig mindkét oldal ugyanazon az alapon állt: az államnak azonos mértékben kell támogatnia az önkormányzati és az egyházi iskolába járó gyermekek képzését. Elvben eddig is így volt, de a szakminiszter úgy találta, hogy de facto több jutott az egyházi iskoláknak, ezért néhány tételt ki kívánt hagyni, amikor az egyházi iskolákat megillető támogatást kiszámítják. Nézete szerint még így is az egyházak járnak jobban. Azok viszont tiltakoztak, számításokkal bizonyítva, hogy jelentős kár éri őket, akár el is lehetetlenülhet az egyházi iskolarendszer. A folyamatos egyeztetéseknek is köszönhetően végül a költségvetés végaszavazásánál elfogadták az egyházaknak a módosítást célzó kéréseit, így remélhető, hogy a jövő évben is zavartalan lesz a munka az egyházi iskolákban. Annyiban furcsa volt az egész helyzet, hogy a különböző támogatásokat a Pénzügyminisztériumban számolják ki; ha az egyházak valóban többet kaptak, akkor ez nem valamilyen túlzó igényből, hanem a minisztériumi, objektív számításból adódott.

Több volt, mint furcsaság, hogy amikor a költségvetési végaszavazás zajlott, akkor vonultak az egyházi iskolák diákjai és tanárai az Oktatási Minisztérium elé, hogy tiltakozzanak a hátrányos megkülönböztetés ellen. Lutheránus gondolkodásunk alapján központilag nem intézkedtünk ez ügyben. Azaz iskoláinkra bízunk, hogy csatlakoznak-e a legnagyobb hazai egyház akciójához. Nem támogattuk, de nem is tiltottuk ezt. Magam el tudok képzelni olyan történelmi, társadalmi, politikai helyzetet, amikor a diákság is az utcára vonul (át is éltem ezt 1956-ban, máig meghatározó emlékem), de ez nem zárja ki a saját, bizonyos vonatkozásokban (például az érdekvédelem érdekében) eltérő véleményt – ez egy kisebb egyház esetében különösen fontos. Mivel túlpolitizált életünkben alig van „steril” szakmai kérdés – mindennek van politikai kicsengése –, a vízvázlatot leegyszerűsítve valahogy így fogalmazható meg: a cél az iskolák azonos finanszírozása, tehát ennek eszközeit kell megtalálnunk a kormányzati szervekkel; avagy a kormányzattal való konfrontáció a cél, és az iskolafinanszírozás ügye ennek eszköze.

Miután a vatikáni látogatás eleve politikai esemény volt, így érthető, hogy e körül a maga nyersségében tört ki a vihar. A miniszterelnök bírálta az egyház túlzott politikai szerepvállalását, az aktuálpolitikai ügyekben tanúsított egyoldalú magatartását. Válaszul az egyházhoz közel álló ellenzéki politikuskok – Semjén Zsolt, Harnach Péter – kemény kritikával illették Gyurcsány Ferencet a parlamentben, kifogásolva az egyház negatív megítélését, magát a tényt, hogy a miniszterelnök felvetette a kérdést Rómában.

Magam úgy vélem, szükséges, hogy az egyházi személyiségek megnyilatkozhatnak közéleti kérdésekben. Viszont kevésbé helyes – kivéve, ha valóban hivatalosan kiadott testületi álláspontokról van szó – általánosítva egyházi véleményről szólni. Érthető, de meghaladott az a gyakran hangoztatott nézet, hogy az egyház politikál, de nem pártpolitizál. Közéleti, szociális, bioetikai kérdésekben ez olykor még igaz lehet, de a politika ma egyértelműen pártpolitika. Ezt adott esetben vállalni kell. Annyiban egyet kell érteni a miniszterelnökkel, hogy aki a politika területére téved, annak számolnia kell azzal, hogy politikai szereplőként viszonyulnak hozzá. A hatalmi harcban részt vevő egyház nem igényelheti azt a védettséget, tiszteletet, amely a spirituális tevékenységéért megilleti.

De mindezzel még nem volt vége a karácsonyi politikai neurózisnak. Keresztény értelmiségiek néhány nappal az ünnep előtt nyílt levelet adtak ki – az adott politikai kontextusban feltehetőleg a miniszterelnököt támogatandó –, jelezve, hogy ilyen, egyházi körökből származó vélekedés is létezik. Az időzítés mellett kifogásolható a levél hangvétele, egyoldalúsága, de maga a nyíltlevél-forma is. Mindezek eleve megnehezítik a felvetett kérdések tartalmi kezelését, érdemi vitájt. De talán már nem is ez a cél. Bár öten jegyezték (köztük Donáth László evangélikus lelkész, országgyűlési képviselő), a levelet feltehetőleg Majsay Tamás református lelkész, a Wesley János Metodista Főiskola tanára fogalmazta, aki többször jelentkezett már teológiai alapú, etikus, éles, kritikus írással. Kétségtelen, hogy minden kornak megvan a maga kifejezőmódja; ma a proféták korában vagy akár a reformáció idején használt stílus bántónak, gyűlölködően személyeskedőnek látszik, kontraproduktív lesz. Ha a feltételezett szerző egyedül írja alá művét, ez még kezelhető, hiszen egyedi hangvételnek tekinthető; kár, hogy az aláírók nem érzékelték ezt a csapdát. Maga a nyíltlevél-forma is vitatható: a pluralista társadalomban mindenkinek van lehetősége álláspontja kifejtésére. Bántó szándék nélkül írom: a nyíltlevél-forma is a levélírók által bírált nyáj-szellem veszélyével fenyeget.

Az egész eseménysort, a karácsonyi társadalmi, politikai neurózist értékelve a legnagyobb veszélyt abban kell látnunk, hogy az egyházakban is végbemegy a társadalmi és vezetésben megosztó politikai polarizáció, azaz a politika bedarálja az egyházakat is. Pedig éppen a csak az Úristennek, nem pedig a politikai pártoknak elkötelezett egyházak jelenthetnék a társadalomban azt az integratív erőt, amely a stabilitás irányába hat, hitbeli és morális üzenetével enyhítve a megosztottságot. A karácsonyi neurózis terápiát igényel. Az egyházak képesek a terápiára. Bűn, ha nem élnek vele, bűn, ha politikai meggyőződésük – akármelyik oldalon – dominál küldetésük helyett.

■ FRENKL RÓBERT

Felhívás adománygyűjtésre Több tízezer áldozat és kétmillió hajléktalan Délkelet-Ázsiában – A térségbe indul a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

A december 26-i földrengés miatt elindult, és másnapra mintegy hatvanezer halálos áldozatot követelt árhuállam kétmillió embert tett hajléktalanná a délkelet-ázsiai térségben. A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet munkatársai – a magyar Külügyminisztérium támogatásával – december 28-án reggel indultak a katasztrófaövezetbe, hogy azonnali segítséget nyújtsanak a túlélőknek.

gyorsabban segítséget nyújthasson. Adományait a szervezet a következő számlaszámra várja: 11705008-20464565. Az adományok interneten is eljuttathatók a segélyszervezethez a www.okumenikus.hu internetes címen.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet ezúton kér mindenkit arra, hogy segítsen, és felhívással fordul Magyarország lakosságához, hogy a természeti katasztrófa túlélőinek minél

Megjelent az Evangélikus Iskola legfrissebb száma!

Pedagógiai szakfolyóirat
■ megjelenik egy évben háromszor.

Egy szám ára 380 Ft,
elfizetési díj egy évre 1100 Ft + postaköltség.
Megrendelhető a Luther Kiadótnál
(1085 Budapest, Illi út 24.).

Evangélikus
ISKOLA 7.
PEDAGÓGIAI SZAKFOLYÓIRAT

Győri disputa

Sok szeretettel meghívjuk Önt és kedves ismerőseit a Győri Evangélikus Egyház köz-
ségi Asztali beszélgetések című előadás-sorozatának negyedik alkalmára.

A disputa címe: *Emberi szerepek, emberi életcélok*. A disputa résztvevői: Hankiss Elemér szociológus és Bartha István evangélikus lelkész. Moderátor: Ócsai Zoltán győri evangélikus lelkész. A disputa időpontja: 2005. január 6. (csütörtök), 17 óra.

Az előadás helyszíne: Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar, II. számú épület (Győr, Liszt Ferenc út 17.).

A rendezvény ingyenes!

Német protestáns egyházi napok

A 30. német protestáns egyházi napokra 2005. május 25–29. között kerül sor Hannoverben. A kiemelkedő eseménysorozatra több mint százezer résztvevőt várnak, akik mintegy kétezer-ötszáz különféle rendezvény közül válogathatnak.

A szervezők ígéretet tettek, hogy az Ökumenikus Tanácson keresztül jelentkező száz magyar résztvevőnek nemcsak privát szállást biztosítanak térítésmentesen, hanem a részvételi hozzájárulást is elengedik. Az utazást mindenkinek magának kell szerveznie és fizetnie.

Amennyiben gyülekezeti csoportok vagy egyéni résztvevők Hannoverbe kívánnak utazni, kérjük, 2005. január 25-ig jelentkezzenek írásban a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa címén (1117 Budapest, Magyar tudósok krt. 3., tel.: 371-2690), faxon a 371-2691-es budapesti számon vagy e-mailben az okumenikus@lutheran.hu címen a név, a cím, a telefonszám megadásával és a kiutazók számának megjelölésével.

Pályázat gimnáziumigazgatói állás betöltésére

A pályázatot meghirdető szerv: a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma megbízásából az Oktatási és Iskolai Osztály (1085 Budapest, Üllői út 24.)

Meghirdetett munkahely: Deák Téri Evangélikus Gimnázium (1052 Budapest, Sütő u. 1.)

Képesítési és egyéb feltételek: a Magyarországi Evangélikus Egyház közoktatási intézményeiről szóló törvénynek megfelelően:

- egyetemi szintű pedagógus-oklevél,
- legalább 5 éves pedagógusi vagy egyetemi oktatói gyakorlat,
- vagy evangélikus lelkési végzettséget igazoló oklevél és legalább 5 éves közoktatási intézményben szerzett oktatói, hitoktatói gyakorlat,
- keresztény elkötelezettség, evangélikus vallás,
- konfirmáció, lelkési ajánlás,
- vezetői képességek.

Juttatások, illetmény, pótlék, egyéb:

Az állás elfoglalásának ideje: 2005. augusztus 1.

A megbízás 6 évi időtartamra szól.

A pályázat benyújtásának határideje az OM-közlönyben való megjelenéstől számított 30 nap.

A pályázat elbírálásának határideje: 2005. május 31.

Juttatások a közalkalmazotti törvénynek megfelelően.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, önéletrajzát, részletes szakmai életrajzát, az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját, szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelését.

A pályázathoz mellékelni kell a legmagasabb iskolai végzettségét igazoló irat(ok) hiteles másolatát, érvényes erkölcsi bizonyítványt, lelkési ajánlást gyülekezeti lelkészétől, lelkész esetében az illetékes püspöktől.

A részletes pályázati feltételekről a Magyarországi Evangélikus Egyház Oktatási és Iskolai Osztályán (1085 Budapest Üllői út 24.), Mihályi Zoltánné osztályvezetőtől lehet felvilágosítást kérni (tel.: 1/429-2035). Postacím: Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Iroda (1085 Budapest, Üllői út 24.). Kérjük, a borítékra az intézmény megjelölésével írják rá: „Igazgatói pályázat”.

Budapest, 2004. november 16.

Mihályi Zoltánné osztályvezető

Tihanyi kalendárium 2005

■ SCHELKEN PÁLMA

Az ősztendő utolsó napjaiban sorakoznak íróasztalomon a szebbnél szebb, tartalmasabb – reménnyel és félelemmel várt – új esztendei naptárak. A nagy gondalossággal összeállított, művészi kivitelű képes kiadványok között húzódnak meg a szerényebb megjelenésű, de annál nagyobb hittel, várakozással, reménnyel készült egyházi kalendáriumok. Például a számos ma is időszerű lutheri gondolatot felidéző *Evangélikus naptár* és a római katolikus naptárak, köztük a Tihanyi Bencés Apátság kiadásában kilencedik esztendeje megjelenő *Tihanyi kalendárium* friss kötete.

Kalendárium? Inkább történelemkönyv! Sokszor pótolta írásával az elmúlt évtizedekben felejtésre, kihagyásra ítélt alapvető jelentőségű történelmi évfordulók megünneplését. Múltidéző,

latokkal, tanulságokkal igyekeznek utat is mutatni a jövő felé.

Kilencszázötven éve annak, hogy I. András király Tihanyban emeltetett templomot és monostort. Az apátság alapítólevelének latin szövegében elsősorban olvasható magyar szavak nyelvünk első írott emlékei. A 950. évforduló sokszor magasztos, elmélyedésre, továbbgondolásra készítő ünnepségeiről beszámoló, illetve a Tihanyi Bencés Apátság megmentett történelmi emlékeit, a Tihanyi-félsziget természeti értékeit bemutató, gondosan szerkesztett anyag jelentős helyet foglal el a témához méltó, nagyon szép kiállítású kalendáriumban.

Nem kevésbé örömteli kézbe venni a könyv ugyancsak értékes, olvasmányos második részét, mely hűen tárja fel az áldozatos kis közösség szívvel, lélekkel, tudással és hihetetlen erőfeszítéssel végzett 2004. évi munkáját: bepillantást kaphatunk kiállításokba, hangverse-

történelmi írásai nemcsak a térségre vonatkozó ismereteinket gazdagítják új adatokkal, hanem megcsonkított hazánk történetének számos eseményével is kapcsolatosak. Hagyományt kereső, a régmúlt eseményeit visszapergető írásai nemcsak a Dunántúl, a Balaton-környék múltját hozzák közelebb úgy, hogy múltbeli történéseket kapcsolnak a jelenhez, hanem az így szerzett tapasza-

nyekbe, párbeszédbe, konferenciákba, ökumenikus találkozásokba vagy a közkezdelt *Tetőéri esték* magas színvonalú tudományos, irodalmi, történelmi, egyházi, művészeti előadásaiba is. A kalendárium egyik legnépszerűbb, mindig érdeklődéssel várt beszámoló írásának, a színes, képes „Naplójegyzeteknek” a szerzője dr. Korzenszky Richárd OSB, a *Tihanyi kalendárium 2005* szerkesztője.

Hírek a Vajdaságból

▶ A Vajdasági Keresztény Ifjúság advent vasárnapjain gyertyagyújtásokat szervezett Szabadkán. A gyertyagyújtások alapja az esti zsolozsma elimádkozása, melynek keretében az igehirdető a Messiás-várásról beszél. A zsolozsma a keresztény egyház egyik legősibb öröksége, mely az egyetlen szentírási imádságokönyvnek – a *Zsoltárok könyvének* – a rendszeres elmondása. A gyertyagyújtás új kezdeményezés mind Szabadkán, mind az országban.

▶ A Szabadkai Zsidó Hitközség hanuka ünnepére meghívta a város keresztény történelmi egyházainak képviselőit is. Az Á. H. Evangélikus Keresztény Egyházat Th. Mgr. Dolinszky Árpád szuperintendes és Dolinszky Gábor hatodéves teológushallgató képviselte. Karácsony ünnepén, délelőtt 10 órai kezdettel a Szabadkai Rádió élőben közvetítette az istentiszteletet az evangélikus templomból.

■ D. A.

▶ EGJW

▶ Advent negyedik vasárnapján, december 18-án szentelte fel Ittész János püspök Sopronban a Balfi úti evangélikus temető felújított ravatalozókápolnáját. Az épület Boór Nándor soproni építész tervei alapján készült, és a temető fennállásának huszadik évfordulóján, 1906. november 1-jén szentelte fel Gyurátz Ferenc püspök. A soproniak később, 1936-ban adományból haragot vásároltak a kápolna tornyába. Az öt évvel ezelőtt kívülről felújított épületet az ősz folyamán – több mint tízmillió forintos beruházásként – a temető-fenntartási bevételekből, valamint a kárpótlási összegből belülről is renoválta az egyházközség.

MEYER GYULA FELVÉTELEI

A muzsika hangjai

Beszélgetés D. Kiss Ildikóval

► A számok és a zene szerelmese, D. Kiss Ildikó egy csendes solymári utcában él családjával. A matematika–fizika szakos tanárnő – akit már gyermekkorában vonzott a muzsika – szabad idejében „átváltozáson megy keresztül”. Ilyenkor már nem egyszerűen „csak” édesanya, feleség és pedagógus többé, hanem az ír-kelta zenét játszó Édaín együttes énekes.

– Mindig is szerettem énekelni, ennek ellenére nagyon sokáig csupán hobbi-szinten foglalkoztam a zenével, csak a magam örömeire énekeltem. A „fordulatot” egy ajándékba kaptam, ír zenét tartalmazó kazetta jelentette.

– Mi történt, miután meghallgatta ezt a szalagot?

– Egészen beleszerettem ebbe a muzsikába. Úgy éreztem, hogy ebben a műfajban szeretnék és tudnék is adni valamit az embereknek. Ehhez azonban először – zenei és énekesi előképzettségem nem lévén – énektanárhoz kellett járnom. Két évig egy itt élő operaénekes tanított. Ekkor úgy éreztem, most már ki mernék állni a színpadra.

– Családja és kollégái mit szólnak az elhatározásához?

– Mérnök férjem mindenben melletttem állt és támogatott, mert látta, milyen nagy örömet jelent számomra az ének és a zene. Ami pedig a munkatársakat illeti: igaz, hogy egy ideig tanítottam egy középiskolában, majd egy kutatóintézetben lézerekkel foglalkoztam, de a gyerekeim születése után már „csak” főállású anya voltam. A viszonylag későn, a harmincas éveim elején megkezdett művészi pályám alakulása tőlem és a családomtól függött. Tőlük – mint már említettem – minden segítséget megkaptam. Egyébként a pedagógusi hivatást is nagyon szeretem, jelenleg is vannak magántanítványaim.

Számomra a zene és a matematika megfér egymás mellett, mert megítésem szerint mind a muzsika, mind a magas szintű matematika művészet. Mindkettő szép, és hozzájárul ahhoz, hogy rend és harmónia legyen a világban.

– Bizonyára bátorság és – már csak a nyelvi kihívások miatt is – kitartás kellett ahhoz, hogy a hazánkban különlegesnek számító műfaj mellett kötelezze el magát.

– Lehet, hogy merészség volt ezt a fajta stílust választani, de ez a zene került legközelebb a szívemhez. A nyelv szépsége és zeneisége is nagyon megfogott. A kitartással nem volt gond, ha valami igazán érdekel, azt teljes erőbedobással, szívvel-lélekkel csinálom. Ezért kezdem el ír nyelvet is tanulni. Folyamatosan bővítem és csiszolom már meglévő tudásomat. Még szebb feladat ezt úgy tenni, hogy tudom, Írországban már csak negyvenezren beszélnek anyanyelvi szinten írul.

– Miután rálelt az Önhez legközelebb álló zenei és dallamvilágra, már „csak” egy együttes kellett ahhoz, hogy „igazi énekes” lehessen...

– Pubokban, fesztiválokon és klubokban keresgéltem a „zenekaromat”. Először egy countryzenét játszó csapathoz csatlakoztam, de valójában mindig is saját együttest szerettem volna. A Pesti-degkúti Ökumenikus Általános Iskolában megrendezett karácsonyi vásáron találkoztam a fuvolaművész Ásmány Kátával, és megkérdeztem, lenne-e kedve a

közös zenéléshez. Miután ő igent mondott, elkezdtem keresgélni eljövendő együttesünk további tagjait. Gitárosra a sógorom, Dobó Zoltán személyében lettem, Gueth Jánosra, aki egy bodhran nevű

hangszeren (kézi dobon) játszik, egy ír kocsmában bukkantam rá. Az Édaín együttest 1999-ben alapítottuk, azóta zenélünk együtt a magunk és azok örömeire, akik hozzánk hasonlóan kedvelik ezt a zenei világot.

– Miért éppen az Édaín nevet választották?

– Hosszas gondolkodás után döntöttem e név mellett. Több szempontot is figyelembe kellett venni. Egyrészt hogy könnyen meg lehessen jegyezni, és egyszerű legyen a kiejtése. Másfelől természetesen nagyon fontos volt, hogy kifejező, tartalmat hordozó név legyen. Édaín (kiejtés szerint édin) a királyi felségjog istennője volt, évszázadokon keresztül egész Írországot jelképezte. A mindenkori királynak fel kellett kutatnia, és feleségül kellett vennie őt, csak így válhatott az írek törvényes uralkodójává.

Amikor Édaín Midhir király házastársa lett, akkor annak első felesége, a boszorkányságokhoz értő Fuamnach féltékenységből egy rúddal rácsapott a király új hitvesére, aki ettől víztócsává változott. A vízből nyú, a nyúból pedig egy csodálatos és mesésépen zümmögő bíbor légy lett. A királyt ez a döngöcsélés ébresztette reggelente, és ringatta álomba este. A muzsika is szerepel tehát a történetben, a muzsika, amelynek az írek szerint földöntúli eredetű, gyógyító, megelevenítő hatalma van.

– Repertoárjuk több szempontból is külön-

leges. Egyediségük egyik példája, hogy Ön előad úgynevezett sean-nós dalokat is.

– Az elnevezés a „rég, öreg”, valamint a „stílus” szavak összetételéből származik, és zenei kíséret nélküli balladaéneklési formát jelöl. Nem könnyű énekelni, de nagyon szeretem ezeket a nótákat, a tradicionális ír muzsika gyöngyszemét.

– Ön kutatta, kutatja fel a szövegeket és a dallamokat?

– Nem, a keresésben Pödör Dóra segít nekünk, aki a Károli Gáspár Református Egyetem angol szakán végzett. Szerencsére középkori ír nyelvből doktorált,

ezért érti a régi szövegek nyelvét és gazdag szimbolikáját. Rajta kívül Lovrics Lászlótól, az ír zene magyarországi rajongójától és szakértőjétől kaptunk sok segítséget.

– Két lemezük már megjelent. A következő mikor kerül a boltokba?

– Pontos dátumot még nem tudok mondani, de már készül a harmadik albumunk is. Részt vettünk a Legyen neked könnyű! elnevezésű fesztiválon, és a „light” kategóriában mi lettünk a győztesek. Nyerevényként ötven órát tölthetünk egy hangstúdióban. Ezt a lehetőséget mindenképpen szeretnénk kihasználni a következő korong elkészítésekor.

Addig is ajánlom mindenkinek szeretettel, hogy jöjjen el és hallgasson meg minket. Minden hónap harmadik péntekén Édaín-klub várja az érdeklődőket a Klinikák metrómegállónál, a Szigony utca 37.-ben. Koncertjeink időpontjáról és helyszínéről pedig a www.edain.hu oldalon olvashatnak.

■ GAZDAG ZSUZSANNA

Az Édaín együttes eddig megjelent cédái kaphatók az evangélikus könyvesboltban (1085 Budapest, Üllői út 24.). A Thar Sáile. A tengeren túl című album ára 2500, a Rí na mBocht. Szegények királya című korong 2900 forint.

Az Édaín együttes karácsonyi koncertje a Vörösmarty téren

A Sátánármányosparázsvarázspokolikőrpuncspancs-lódítóbódítóka

Michael Ende meseregénye Kelenföldön

► Mi történik, ha a kissé butának tartott, ám elszánt, bátor és bizakodó cica, Móric, valamint a bölcselkedésre hajlamos és igen pesszimista varjú, Karesz összefog szilvesztereste? Mi jó sültet ki ebből? Kelenföldön rengeteg minden.

Ez nem kis részben a két állatot alakító Bence Zsófinak és Afnan Assad Shahadehnek, az ifjúsági színjátszó kör tehetséges tagjainak érdeme. Játékuk természetessége és igényessége elhittette velünk, nézőkkel és talán a közönség soraiban figyelő sok-sok gyerekkel is, hogy még a legreménytelenebb helyzetekben is érdemes a jót tenni. Annak ellenére, hogy a történet két mágusa – Basa István és Török Lili profizmust sűrű előadókészítéssel – testközelbe varázsolta a gonoszszöveget. A játékukba vegyített humortól pedig még hátrborzongatóbbá vált a lényük.

A történet szerint ugyanis két nagy erejű mágus szerződésben tett ígéretet a sötétség urainak arra, hogy az évszázad végéig még eltöröl néhány állatfajt, folyókat mérgez meg, földrészeket tesz terméketlenné. A mágusok nekilátnak hát a Sátánármányosparázsvarázspokolikőrpuncspancs-lódítóbódítóka nevű varázsitalkészítésnek, de sikerül-e gonosz tervük? A két kis állat hőstette váratlanul megváltoztatja az eseményeket...

Michael Ende különös című meseregénye humoros játék és izgalmas valóság egyszerre, mely felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt szól. A jó történetből a jó stáb nagyszerű színházi élményt teremtett: az egyik főszereplő, Török Lili írta a pergő párbeszédekkel teli „forgatókönyvet”; Inotai Dóra ötletes, mégis a gyerekek számára is egyértelműen felismerhető jelmezekbe bújtatta a varázsló- és állatsereget; a két rendező,

Abaffy Zoltán és Győri Tamás pedig ismét igazi szintársulatot tudott formálni a máskor oly félnék fiatalokból.

■ – ISZ –

Bence Zsófi mint Móric macska a varázsló bogracsát kevergeti. (A felvételt Formanek István készítette 2004. december 17-én, a kelenföldi színjátszó kör előadásán.)

Kistamás

Egy kisregény a felelősök helyett a felelős életről

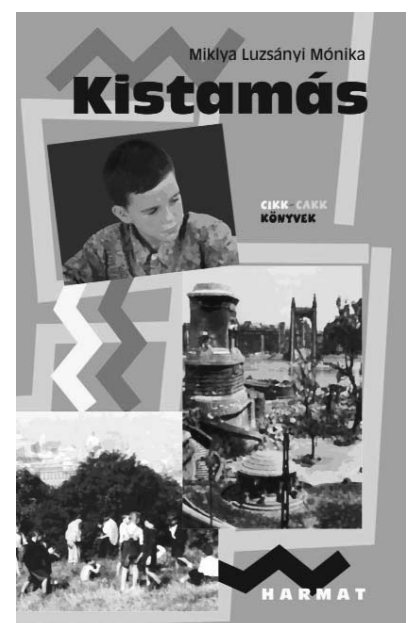
■ FÜLLER TÍMEA

A Harmat Kiadó új, ifjúsági regényekből álló sorozatot indított Cikk-cakk könyvek címmel. Valóságos személyek, sorsok ihlették ezeket az életrajzzerű köteteket. Izgalmas és fordulatos eseménysorok, egyenes vonalú szerkezetük jól követhető, élvezetes olvasmánnyá teszi őket a tízeveses korosztály számára is. Az evangélikusságnak különösen fontos a – szeretszolgálatban oly jelentős szerepet vállalt – Sztello Gábor tevékenységét bemutató történelmi regény, a Kistamás.

Oly gyakran vágyunk problémamentes életre! Szívünk szerint kerülnénk a megpróbáltatásokat, a nehéz terheket, a veszteségeket. Titokban reménykedünk, hogy Isten megóv bennünket ezektől a súlyos és félelmetes dolgoktól. A valódi élet – való világ! – azonban soha nem csak napsütés. Sokkal inkább egy útra hasonlít, amelyen hegvek, völgyek és fennsíkok között haladva igyekszik célja felé az ember. Minden gyerekre, fiatalra és felnőttre várnak útkereszteszövedések, ahol döntést kell hozniuk; jönnek harcok, melyeket meg kell vívniuk, és utak, amelyek végig kell menniük. A történelem viharai vagy éppen viszonylagos csendje mögött húzódozó, embert próbáló események is javunkra válhatnak, edzősüneteket, felnőtte válásunkat szolgálhatják.

Miklya-Luzsányi Mónika új könyve, a Kistamás is ezt az igazságot segít elfogadni és megérteni. A tizenkét éves zsidó kisfiú és az üldözötték védelmére igyekvő Sztello Gábor olvasmányosan megfogalmazott hiteles története igaz mese.

A csöndes jólétben élő család gyermekét üldözötté, majd árvává teszi a felnőtt világ kegyetlen játéka. Menekülni kényszerül, bujkálva, otthontalanul, éhezve

tengődik, míg végül védelmet talál a lelkes és segítői által üzemeltetett hadiárvaházban. A szeretet légkörében – gyermeki ésszel szinte fel sem fogható „kalandok” között – veszi át társaival együtt a háborút. Majd „Örömvárost” épít, ahol minden gyerekpolgár tiszta lappal indulhat, és képességei szerint segítheti mindannyiuk javát. Álmodik, és szebb jövőt remél. Fiatalként keresi a helyét az új világrendben, hol megalkudva, hol lázadozva. Végül rátalál igazi hivatására, és nagy bátorsággal mond igent arra az útra, amely igazán az övé.

Hullámzó – cikcakkos – kis életben ott érezzük saját sorsunk kérdéseit és kételyeit, vágyait és tévedéseit. Tamás munkatársra éréseben reménységgel kapaszkodunk meg: van, aki folytatja az embérség útját. Bátorsága biztat gyermekeket, fiatalokat és idősebbeket egyaránt. Igaz, csak nagy ritkán látszik, hogy megéri a szeretetből végzett munka és áldozat, mégis így és csak így érdemes élni.

Az üzenet aktuális ma is, hisz oly gyakran keressük a felelősöket, miközben a világnak sokkal inkább felelősséggel élni tudókra lenne szükségük. Kistamás történetét szeretettel ajánlom minden olvasni szerető fiatalnak és örökifjúnak.

Karácsonyi ajándék

Segíts, hogy az emberáruólk szutykát
erővel győzze a szív,
szép szóval a száj.

(Nagy László)

Valahol a Görgényi-havasok mélyén,
Palotailva felett, ahol az Istenszéke
felől a Szalárd-patak zubog lefelé a Ma-
rosba, egy völgyhajlat mélyén áll egy ő-
s-öreg fenyő. Korát már senki sem tartja
számon, törzse délcegen magasodik a
többi fa fölé. A csúcán megpihenő ma-
dár átlát a Maros völgyén a szemközi
Kelemen-havasok ormaira, a Pietroszra.
Ide már nem hallatszik föl a völgy zaja.
Lenn a mélyben autók, vonatok robog-
nak, emberek sietnek a dolguk után. Itt
fenn a csend az úr. Ez már a szarvasok és
a medvék birodalma.

Két ember ballag fölfelé a patak menti
ösvényen. Zsájkuk megtömvé; pászto-
rok lehetnek, akik lenn, a faluban meg-
vették, ami a hegyi élethez szükséges. A
tisztásra lépve felnéznek a hatalmas fe-
nyőre, majd ráérősen letelepednek alá.
Enyhe még a tél, havat itt fenn sem láttak
még. Jólesik megpihenni egy kicsit a tü-
levélgőyön.

– Mi lesz most velünk, apó? – kérdi a
legényforma. – Nem kellünk nekik, tán
tartanak tőlünk... – mondja kicsit ma-
gának is. – Hogy megesszük a kenyérük-
ket...

– Ki tudja? – néz maga elé az öreg. –
Minden rosszban van valami jó is, csak
meg kell látni.

Zsebéből üveget vesz elő, kortyint
egyet belőle, majd a társának nyújtja.

– Ne feledd, azért megtudtunk vala-
mit – mondja.

– Ugyan mit? – így a fiatalabb.

– Hát ha mást nem is, azt igen, hogy
van még odaát legalább másfél millió
magyar ember – feleli sóhajta a másik.

– Csak tudja, apó, olyan jó lett volna
karácsonyi ajándéknak, oda a kará-
csonya alá. A jó érzés, hogy együvé tar-
tozunk. Hogy megfogják a kinyújtott
kezünket – kesereg a legény.

Nézték a tisztát, a késő délutáni fél-
homály árnyait. Közibük ereszkedett va-
lami furcsa, mély csönd. Lassú köd szí-
várgott elő a levelüket veszített ágak kö-
zül. S akkor egyszer csak mozdult vala-
mi. Mária és József lépdelték elő a tisztás
bokrai közül. József fölnezt az égbe
nyúló fenyőre, majd letelepedtek a két
pásztorember mellé. Mária éppen meg-
szoptatni készült a karján lévő kisgyer-
meket.

A tisztás lassacskán megtelt embe-
rekkel. Elöl lépdelt Szent István király.
Nem jött üres kézzel: egész Magyaror-
szágot tette le a csecsemő elé. S jöttek
utána sorjában a többiek is mind: Szent
Imre herceg, Szent László király, Könyves
Kálmán király. Mindegyikük hozott va-
lami ajándékot: országépítő törvénye-
ket, kolostorokat, iskolákat, nyugati

művészeteket, verselést és tudományt a
felemelkedéshez. Kolozsvár főterén
nagy reccsenéssel megmozdult a lovas
szobor, és Mátyás király bronzlovával
együtt felvágatott ide, a hegyi tisztásra.
Alázatosan meghajolt a kisdud előtt, s
letette ajándékát, a Corvinákat. Lovon ér-
kezett II. Rákóczi Ferenc nagyságos feje-
delem is, a szabadsággal a kezében. S
jöttek sorban: Bocskai István, Bethlen Gá-
bor, Kossuth és Széchenyi, akik mind ön-
magukat adták ezért a népért és a hazá-
ért. De megérkezett Pázmány Péter és
Bornemisza Péter is, a két nagy vitatkozó
vallásvédő. Mostanra rég megbékéltek
egymással.

A tisztás lassan kezdett megtelni az
ajándékokot hozó magyarokkal. A magyar
Bibliával Károli Gáspár tiszteletes uram
egyenest Göncből érkezett. Balassi Bálint,
Bersenyi Dániel a verseit hozta, Petőfi ki-
pirult arccal szavalt és lelkesített, és Ady
Endrének sem kellett hosszú utat megten-
nie idáig a Sebes-Körös menti Csucsáról.
József Attila meg egyenest a Dunától ér-
kezett. Kodály és Bartók az összegyűjtött
magyar népdalkincset tette le a fűbe. De
még mindig volt hely a tisztáson egy
vert seregnek, amelyik véresen, csapzottan,
lyukas zászlóval érkezett. Ők a sza-
badság szeretetét tették le a gyermek
Meváltó elé. És még mindig jöttek, csak
jöttek, sokan, névtelenek és ismeretlen-
nek is, akik életüket is odaadták szeretett
hazájukért.

Voltak olyanok is, akik semmi mást
nem tudtak odaajándékozni, csak a szívük-
ket. De a szeretet melege ezen a furcsa ka-
rácsonyi délutánon feledtetett minden
szomorúságot és önmargolást. Mert Isten
önmagát adta ezekért az emberekért
is. Ott, akkor mindannyian megéreztek,
hogy valójában ők a megajándékozottak.

Hirtelen hűvös szél söpört végig a
tisztáson, s a nagy sereg egyszerűen el-
tűnt. Súlyos hófellegek szele alatt sóhaj-
tozni kezdtek az évszázados fák. Az
öreg meg a legény felálltak. Búcsúzóul
még egyszer végignézték a tisztáson, fel-
egészen az égig érő fenyő legfelső ágáig.
Szedelőzködtek, s indultak tovább az Is-
tenszéke felé.

– Mi volt ez, apó? – kérdezte a fiatal. –
Álmodtunk, vagy valóság volt? Olyan jó
lett volna maradni még...

– Tudod, fiam, az az igazi ajándék,
amit nem kapni akar az ember, hanem
amivel megajándékozza a másikat. Amit
a másikért tesz. Ha a másikért vagy ép-
pen másokért él. Az a baj, hogy ebben a
sarkából kifordult világban mindenki
csak kapni és kapni akar.

A fiatal pásztor hallgatott. Lelkében
visszhangzottak a szavak.

– No, ballagjunk tovább. Szentestére
megjön a hó – mondta csöndesen az
öregember.

S ment a két ember, föl a hegyre. Las-
san eltűntek a kavargó hóesésben.

■ LUPTÁK GYÖRGY

Karácsonytól

ALFÖLDI GÉZA

Ha nálunk született volna...

Népszámlálás volt Betlehemben –
így szól a Karácsony története –,
s akkor született meg egy istállóban
az Úr egy Fia – Mária Gyermeke...

Nem volt, ki szállást adjon nekik.
Barnok lehették rá a meleget.
Nem volt egy pólója, egyetlen takarója,
Meséli a monda... Mert ott született!

De Ceglédén, vagy Kecskeméten,
a Hortobágyon ha született volna,
az első Karácsony igaz történetéről
így szólna ma a bibliai monda:

...Rozál épp az udvart seperte.
János meg a jószágnak almozott.
A kis Péterke az öreg kandúrral játszott.
A Puli, az meg hátul kalandozott.

Akkor ért a ház elé József.
Jó tejszagot lehelt a méla csönd.
Mária, fáradtan, alig vonszolta magát
S a kerítésen át József beköszönt.

Rozál fogadta hangos szóval:
– Mi szél sodorta erre kendteket? –
– Törvénybe mennénk. De beteg lett az asszony
s pihenni kéne, mert – ránk esteledett.

Kerestünk fődelt a korcsmában.
De szállást a bérője nem adott.
Hej pedig az asszony az utolsóban van már,
de hiába – nincs pénz, mert szegény vagyok...

Már istálló is elég lenne,
Csak tető legyen már fejünk felett... –
Rozál a seprűjét a falnak támasztotta,
Bodri a kiskapuig settenkedett.

– Takarodsz vissza, beste lelek!
Kerüljenek csak kietek bentebb!
Talán egy ágy, az csak akad majd még a háznál.
Hogy elfáradt, szegény!... Eszem a lelkét!...

Jaj de szép... s fiú!... Nézd csak, apjuk!... –
Ujjongott Rozál, míg óva mosta...

És így született meg az Isten Gyermeke...
... Már... hogyha nálunk született volna!...

Szélesre tárta a kiskaput.
Mária arca, mint viasz: sápadt.
– Ne ugass már, Bodri!... Hát nem látod, hogy vendég?!
Eredj csak, Péterke, s szólj az apádnak!

Jöjjön csak, lelkem, segítsek én...
Támaszkodjék rám!... Óvatost lépjen!...
Úgy-úgy, lelkem!... Kend meg csukja be csak a kaput,
de siessen, oszt maga is segítjen!... –

János is sebtlen előkerült.
Kemény keze még a villát fogta.
– Utasok... Nincsen szállásuk... S beteg az asszony...
Behívtam őket... – Mért ne tettek volna?

– Az asszonynak vess tiszta ágyat!
Az ember meg a lócán elalhat.
És valami enni is akad tán a háznál...
Péter, egy kis borért, fiam, szaladj csak!... –

A Bodri is odasündörgött.
Péter a butykossal máris kocog.
S ameddig az asszony megvetette az ágyat,
János kolbászt s egy köcsög tejet hozott.

Máriát már a fájdalom rázta.
A párnák között csöndesen fekiúdt.
S amíg az asszony terít, megnyugodva látja,
Hogy János a szobába éppen befűt.

A kemencében lángolt a tűz.
Rozál az ágynál csendesen állt ott
És lelkiükre a tiszta ágy friss párna-szaga,
Mint békeség, csendesen leszállott...

Kint az égen holdfény ragyogott.
Házra, tájra ezüstsín-port hintett.
S még nem volt éjfél, mikor a meleg szobában,
ím, megszületett a régenvárt Kisded!...

A szomszédágból akadt bölcső...
Nagy Andráséktól csipkés kis paplan.
S négy-öt asszony zsiabongott a szomszéd szobában,
a kis teknő körül szép kör-alakban...

1948. december 24.

Gyermekek

azonban gyerekek voltak, hát nem fog-
lalkoztak a miértekkel; elfogadtak mind-
ent – úgy, ahogyan volt. Mi mást tehet-
tek volna... De a karácsony az más, ak-
kor otthon kell lennie az apjuknak –
gondolták, s eszükbe sem jutott, hogy
másként is történhet.

Reggel korán elindultak bevásárolni
az ünnepre; mindenféle finomságot vet-
tek az ünnepi asztalra. Beszerezték a
húst, többféléit is, a zsírosabb fajtából,
mert az apjuk azt szerette. Amikor haza-
érkeztek, mindent beraktak a ház tera-
szának falán levő villanyóraszekrénybe,
mert a hűtőjük elromlott... Aztán hoz-
záfogtak a takarításhoz, rendrakáshoz.
Kicsit vitatkoztak, civakodtak is – félig
gyerekesen, félig felnőttesen. Ilyen volt
az életük: kicsit gyerekes – hiszen életko-
ruk szerint gyerekek voltak, tizenegy és
tizennégy évesek –, de már felnőtt is.
Négy éve volt már annak, hogy elveszí-
tették édesanyjukat; azóta ők végzik az
összes házimunkát. Gondoskodniuk kell
magukról és az apjukról is. Ami kevés kis
pénzhez jutottak az árvaellátásból, azt
mind a háztartásra költötték; apjukból
csak nagy ritkán tudtak kiszedni egy kis
plusz pénzt. Valamilyen úton-módon
mégis ösztönösen jól osztották be, ami-
jük volt. Nemrég még szemet is tudtak
venni, tizenöt mázsát, amelyet aztán ma-
guk hordtak be a szeneskamrába.

Nem sokkal dél előtt ért haza az apa.
A gyerekek boldogok voltak, mert – bár
hozzászoktak –, nem szerettek egyedül
lenni, és mert olyan jó volt, amikor ve-
lük volt az édesapjuk. De örömük ha-
mar szertefoszlott. Apjuk elpanaszolta,
hogy vásárolni ment, de már nem ka-
pott semmit, mindenből kifogytak a
boltok, és nem tudja, mit fogna enni az

Gyerekeiket egyedül nevelő anyák karácsonya az Üllői úton –

SIMON ANDRÁS GRAFIKÁJA

■ SÁNTA ANIKÓ

A karácsony ünnepe mindenkié –
mondják –, de elsősorban talán mégis-
csak a gyerekéké. Az ő örömük, felhőt-
len boldogságuk jellemző leginkább a
karácsonyra. Még akkor is igaz ez, ha
olyan gyerekekről van szó, akiknek túl
hamar felnőtté kellett válniuk; akiknek
már gyerekként felnőttekről kellett gon-
doskodniuk. S milyen csodálatos Isten
teremtett világot! Ezekben a kis embere-
kben megvan az az ösztönös védekező-
képesség: nem vesznek tudomást a ke-
gyetlen tényekről, és nem veszik a lel-
kükre a nemtörődömséget, a szeretet-
lenséget. Ők csak szeretni tudnak.

***

Úgy tűnt, azon a karácsonyon már nem
lesz hó, pedig a karácsony valahogy
nem az igazi hó nélkül. A két gyerek
egyedül volt otthon. Megszokták, hogy
napjaikat, estéiket már egy éve egyedül
töltik, hogy apjukat csak akkor látják,
amikor esténként hazaérkezik a munká-
ból. Akkor gyorsan megvacsorázik, át-
öltözik, és ismét elmegy hazulról. Soha
nem beszéltek arról, hogy hová és miért
ment, de a gyerekek így is tudtak min-
dent. Egy nőhöz ment az apjuk; nála, ve-
le töltötte minden szabad percét. Ők

vízkeresztig

Igacsere

► Néhány napja karácsonyi lapok érkeztek hozzánk. Az ismerősök szép, békés karácsonyt kívántak nekünk, ahogyan ez ilyentájt szokás. Az egyik levél azonban különös módon megfogalmazott üzenettel zárult: „Nem karácsonyi bubát, hanem erős megtartót kívánok nektek ezekre a lelkeseknek nem túl könnyű napokra is.” Már a levélíró őszintesége is nagyon tetszett; valljuk be, ilyenkor valóban több a szolgálat. A nagy ünnepeken olyanokkal is találkozunk a lelkes, akik ritkábban jönnek el a templomba. Talán nagyobb szomjúságot is érez a hallgatóság felől, és igyekszik mindent megtenni azért, hogy az istentiszteleteken az ige elérkezzen a jelenlevők szívéig.

BABITS MIHÁLY

Csillag után

Ülök életunt szobámban,
hideg teát kavarok...
Körülottem fájás-félés
ködhálója kavarog.
Kikelek tikkadt helyemből,
kinyitom az ablakot
s megpillantok odakint egy
ígéretes csillagot.
Ó ha most mindent itthagynék,
mennék a csillag után,
mint rég a három királyok
betlehemi éjszakán!
Gépkocsin, vagy teveháton –
olyan mindegy, hogy hogyan!
Aranyat, tömjént és mirrhát
vinnék, vinnék boldogan.
Mennék száz országon át, míg
utamat szelné a vám.
„Aranyad tilos kivinni!”
szólna ott a vámos rám.
„Tömjened meg, ami csak van,
az mind kell, az itteni
hazai hatalmak fényét
mélton dicsőíteni.”
Százszor megállítanának, –
örülnék, ha átcsuszom:
arany nélkül, tömjént nélkül
élnék hozzád, Jézusom!
Jaj és mire odaérnék,
hova a csillag vezet,
te már függnél a kereszten
és a lábaid csupa seb,
s ahelyett hogy bölcsőd köré
szórnák tömjént, aranyat,
megmaradt szegény mirrhámmal
keserűszagu mirrhámmal
kenném véres lábadat.

Albrecht Dürer metszete.
(A versszövegek forrása a Pázmány Péter
Elektronikus Könyvtár – a magyar nyelvű ke-
resztény irodalom tárháza.)

karácsonya

ünnepeken. A két kislány ebből már mindent tudott. Apjuk nem lesz velük, hanem azzal a nővel és annak a gyerekeivel fogja tölteni a karácsonyt. Mégis, hirtelen megsajnálta, mert igazi szomorúság és csalódottság volt a szemében a sikertelen vásárlás miatt. Előszedték mindazt, amit beszereztek, és mindegyik nagyobb részét odaadták: vi-

gye el, és egyik meg ők, azzal a nővel meg annak a gyerekeivel. „Míg mi otthon egyedül leszünk...” – gondolhatták volna, de ilyesmi meg sem fordult a fejükben. Sőt örültek, hogy adhattak. Még az sem jutott az eszükbe, hogy erről szól a karácsony, a szeretet ünnepe. Adtak, mert szerették az apjukat, akkor is, ha ők semmit sem kaptak tőle: sem ajándékot, sem az együttléti örömet. És az apa elment, hogy megfőzze egy másik család számára mindazt, amit a leányai otthonra vásároltak... A gyerekek hozzáfogtak a főzéshez.

Kimentek a teraszra a húsért, de a villanyóraszekrényben már nem volt semmi. A nyomokból kiderült, hogy egy szemfüles macska lopta el mindazt, ami még megmaradt. Nagyon elszomorodtak. Valami kimondhatatlan, megfogalmazhatatlan keserűség volt a szívükben. Nem tudták, mihez kezdjenek, nem maradt semmi enivalójuk. Tanácstalanul ódöngtek a lakásban egész délután, szeretefoszlott a karácsonyi hangulat. Igazságtalannak érezték a világot. A gyerekek felnőttes csalódása volt ez, amellyel még nem tudtak mit kezdeni, csak ízlegették keserűségét.

Korán esteledett, mert beborult az ég. Nagy pelyhekben szállingózni kezdett, majd sűrűn hullott a hó. A gyerekek kilestek a konyha ablakán, nézték a havat,

ahogyan pár perc alatt vékony fehér réteggel vont be a földet.

A kert vége felől egy kedves alak közeledett: a nagymama, kosárral a kezében. Ki tudja, honnan, de megérezte, hogy el kell mennie az unokáihoz. Levágott hát gyorsan egy csirkét, a kosárba még berakott két tábla csokit, és elindult. Unokái nagy boldogsággal fogadták; gyerekek, és csakis gyerekek voltak megint – a nagymama újra elhozta nekik a karácsonyt... Nem a kosarában, hanem a szívében, a lelkében. Mindig aggódó szemei most mosolyogtak, ahogyan a leánykák körülvtették és csacsogtak mellette. Nehéz szívvel hagyta ott őket, de neki is dolga volt, mennie kellett tovább.

A gyerekek hozzáláttak a csirke elkészítéséhez; valami különlegeset akartak főzni belőle. Mivel azonban a különlegességekhez még nem értettek, a végeredmény keserű narancsos csirke lett. Csipegettek belőle innen-onnan, ahol nem keseredett meg a hús, és egyáltalán nem voltak csalódottak. Mert a karácsony számukra nem az evésről szólt. Nem is tudták pontosan, miről; csak ismét gyerekek voltak, akik örültek a fehér karácsonynak... Késő este még sétáltak egy jót a havas utcákon. Belestek az ablakokon, kilestek az ismeretlen otthonok karácsonyi fényeit és árnyait.

Szintén tetszett a levél végén az „is” szócska, hiszen nemcsak az ünnepek alatt, hanem mindennap szükségünk van valamennyire abból a karácsonykor olyannyira vágyott békéből és melegségből. Ami pedig különösen megrázott, az a levélben megfogalmazott, kétféle lehetőség volt. Vagy karácsonyi bubá a részünk – akit elsajnálhatunk, hogy milyen nehéz sorsa volt –, és így valami-féle érzelmi élményt élünk át csupán, vagy megértjük, hogy Jézus erős megtartó, aki megszületett, és fel is nőtt.

Szeretjük a gyereksztorikát. Azt mondják a filmek, hogy ha a siker és a biztos bevétel a cél, akkor a vásznok gyerekek vagy kutyanak kell megjelenie. Ezek ugyanis egyfajta gyengédséget ébresztenek bennünk: ellágyulunk, és meghatódunk saját érző szívünkön. Ez így persze nem hangzik jól, mégis van benne némi igazság. Nézzük csak meg azt, hogy hány ének szól a kisded álmáról vagy arról, hogy mennyire fázik az ártatlan, és milyen kevés arról, hogy ő minden megaláztatást vállalva jött a földre akkor, de fel is nőtt, és erős megtartó, biztos menedék lett belőle. Ez természetesen kevésbé népszerű gondolat. Az ember a rászorultságával ritkábban mer szembenézni, mint az érző szívével. A karácsonyban azonban nem a saját meleg szívünk, érzékenységünk a lényeg, hanem az, hogy Isten előbb szeretett bennünket, és közösséget vállalt velünk mindörökké. Nem csak egy karácsonyi, szánni való kisded, ennél jóval több: erős megtartó.

...és annak nevét Immanuelnek nevezik, a mi azt jelenti: Velünk az Isten” (Mt 1,23; Károli-fordítás). „Velünk az Isten” – mondja az ige. Velünk az Isten? – kérdezek vissza. Megéljük, hogy velünk az Isten? Nos, ez már egy olyan részlet, amelyet elrejtettek a bölcsék és az értelmesek elől, és csak azok érthetik meg, akik kések kisgyermekként elfogadni.

A kisgyermekben még nem dolgozik úgy a büszkeség, mint a felnőttekben; ő nem éli meg szégyennek azt, hogy segítségre szorul. Talán csak amikor betegek vagyunk mi, felnőttek, akkor hasonlít az ő állapotukhoz a miénk: ha nem tudjuk ellátni magunkat, mert gyengék vagyunk, kényszerből képtessé válunk elfogadni a támogatást. De amint egy kicsit is felerősödünk, azonnal igyekszünk újra függetlenné, önállóvá válni. Ez alapján véve természetes, hiszen csak az önző ember használja ki a másikat, és várja el mások segítségét még akkor is, ha maga is képes cselekedni. Mi viszont gyakran olyan dolgokkal kapcsolatban is így viselkedünk, amelyeket nem tudunk egyedül megoldani.

Isten azért küldte el a fiát a földre, mert látta a mi lelkünk szükségleteit. Ő, aki teremtette és jól ismeri az embert, pontosan tudta és tudja, mennyire szükségünk van az erős megtartóra. Testi értelemben véve el tudjuk látni magunkat: képesek vagyunk önállóan enni, inni; felöltözni, ha fázunk, elmenni oda, ahová szeretnénk, mozog kezünk-lábunk – köszönjük, jól vagyunk. Ám a lelkünk olyan terheket hordoz, amelyeket nem ránk szabtak. Ha elismerjük, ha nem, így igaz. Nem tudunk egyedül szabadulni a bűneinkből – még a rossz szokásainktól is csak nehezen –, s az, hogy képtelenek vagyunk szeretetben élni, végképp hozzánk tapadt.

Bűneink elválasztanak bennünket Istentől és az emberektől is. Természetesen vágyunk rá, hogy szeressenek minket, s nyilván nem akarjuk a rossz oldalunkat mutatni mások előtt, nehogy kiszolgáltattakak váljunk. Inkább rejtőzködünk, és csendesen félünk tovább. Bűneink elszigetelnek és magányossá tesznek ben-

nünket. Nagy terheket hordozunk titokban; szeretnénk, ha szeretnének, törekszünk arra, hogy jók és kedvesek legyünk. Eközben belül rettegünk attól, hogy bizonyosodnak: csak igyekeztünk, keservesen kierőlködött érdemeinkért, nem pedig önmagunkért szeretnek bennünket. Fáradtak vagyunk, mert nehéz teher van a vállunkon. Isten másra tervezett bennünket. Jézus nem tehermentes életet ígér, hanem egy másik terhet a meglévő helyébe. Egy nekünk szabottat. Olyat, amelyet nem egyedül kell elviselnünk, hanem vele együtt hordozhatunk. Kettesben, könnyebben.

A kisgyerekekről tudjuk, hogy ha valamit el akarnak venni tőlük, azt nem szívesen eresztik el. Igazán megrögzötten tudnak ragaszkodni egyes tárgyakkhoz, s gyufa, kés vagy gyöngyszem – mindaz, ami veszélyes lehet – csak úgy vehető el tőlük, ha sikerül valami másra terelnünk a figyelmüket. „Itt egy alma, idenezz!” „Adok neked sütit, gyere!” – és már el is veszítette fontosságát a veszedelmes dolog, a kisgyerek boldogan vált valami jobbra. A gyerekek megteszik.

Jézus itt bennünket is egy cserére bízta. Bűneink, dacos magányosságunk, álcaink mögötti féltreink helyett az ő igáját kínálja. Azt mondja: a te terheidet, amelyek bántanak, amelyeket rejtgetsz és szégyellsz, amelyektől félsz, amelyek miatt aggódsz, add át énnekem. Helyette figyelj valami másra. Arra, hogy tanulj tőlem. – Tudjuk, hogy hatékonyan tanulni csak rendszerességgel lehet. Legyen hát neked mindennapi adagod abból, hogy tőlem tanulsz. Szelídülj meg az Isten számára! A befogott vadlovaknak ugyanakkora erejük van, mint a megszelídítetteknek, csak éppen nem lehet még hasznosítani. Te legyél hasznos, állj az ő szolgálatába; tanuld meghallani Istent, a Gazdának a hangját, hogy megtapasztalhasd, milyen erős vagy. Szelídülj meg az Isten számára, hogy meglásd, milyen hasznos lehetsz, és hogy szebb lehet tőled a világ. Erre teremtettek.

Tanuld meg, hogy nem kell nagyszerűnek vagy kiválóknak látszanod ahhoz, hogy szeressenek. Fogadd el, hogy Isten így szeret és fogad el; és hangolódj rá az ő gondolkodásmódjára. Ezeket a terheket ajánlja Jézus a félelem, a bizonytalanság, a magányosság, a bűneink helyett. Fogadd el alázattal Isten elfogadó szeretetét.

Azzal, hogy ő eljött a világba, hogy megszületett és fel is nőtt, lehetőséget kaptunk erre a minőségi cserére. Immanuel – velünk az Isten. Velünk akar lenni az Isten. Felkínálja nekünk önmagát, az ő közelségét, békéjét, hogy megnyugvást találjunk lelkünkben, és azzal teljen az életünk, aminek értelme van. Hogy hasznosak, áldottak, szeretettek lehessünk.

Vállaljuk-e ezt a cserét?

■ FÜLLER TÍMEA

BORSICZKY IMRE Karácsony – újév

Eljön a karácsony és a sok szép lapok,
Miket bizony több világrészből kapok,
S a könyv-ajándék, mit a hazai jószág
Küld: egytől-egyig megfogható valóság.

Majd az új esztendő is gyorsan beköszönt,
– Kapunk jókívánságot, akár egy özönt –
Imánkban hisszük: az Isten halhatatlan,
És a jövő, a holnap... megfoghatatlan!

FOTO: BOTA DENES

ISTENTISZTELETI REND / 2004. december 31. – péntek

Óéveste. Liturgikus szín: fehér. Lekció: 2Tim 4,(1–4)5–8. Alapige: Mt 9,14–17 / Mk 13,32–37. Énekek: 397., 146.

I., Bécsi kapu tér du. 6. Balicza Iván; du. fél 7. (német, ökumenikus) Andreas Wellmer; éjjel fél 12. Balicza Iván; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** du. 6. Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** du. 5. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** du. 6. (úrv.) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38.** du. 6. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** du. 6. (úrv.) Gáncs Péter; **VII., Városligeti fasor 17.** du. 6. (úrv.) Szirmai Zoltán; **VIII., Rákóczi út 57/a** du. 6. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** du. 6. Kertész Géza; **IX., Gát utcai római katolikus templom** du. 6. Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** du. 5. Smidélíusz András; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** du. 6. (úrv.) Joób Máté; **XI., Németvölgyi út 138.** du. 5. Joób Máté; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** du. 6. Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** du. 6. (úrv.) Bácskai Károly; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** du. 5. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** du. 6. Johann Gyula; **Pestújhely, XV., Templom tér** du. 4. (úrv.) Kende K. Péter; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** du. 5. Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 11.** du. 6. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** du. 5. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** du. 5. Eszlényi Ákos; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** du. 6. Kósa László; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** du. 4. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** du. 6. Széll Bulcsú; este 7-től 9-ig (keresztény szilveszter); este 9-től éjjel 12-ig (ifjúsági szilveszter); **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** du. 6. Győri János Sámuel; du. 7. (éjfélváró); éjjel fél 12. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** du. 6. Zólyomi Mátás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** du. 6. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** du. 6. Endreffy Géza.

ISTENTISZTELETI REND / 2005. január 1. – szombat

Újév ünnepe. Liturgikus szín: fehér. Lekció: Gal 3,23–29. Alapige: Mt 7,24–27. Énekek: 182., 349.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 11. (úrv.) D. Székely Imre; du. 6. Bencéné Szabó Márta; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Vári Krisztina; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bláinté Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. Smidélíusz Gábor; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Szirmai Zoltán; du. 6. Kézdly Péter; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Smidélíusz András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. (úrv.) Smidélíusz András; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) Blázy Árpád; du. 6. Győri Tamás; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Győri Tamás; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Horváth-Hegyi Olivér; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bácskai Károly; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kende K. Péter; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 11.** de. 10. (úrv.) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. (úrv.) Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kósa László; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; du. 6. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (ref. templom)** de. 8. (úrv.) Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

ISTENTISZTELETI REND / 2005. január 2. – vasárnap

Újév utáni vasárnap. Liturgikus szín: fehér. Lekció: 1Pt 4,12–19. Alapige: Mt 18,1–5. Énekek: 357., 181.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Horváth-Hegyi Olivér; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. Herzog Csaba; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. (úrv.) Vati Zsuzsanna; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (családi) Cselovszky Ferenc; du. 11. (úrv.) Smidélíusz Gábor; du. 6. (úrv., liturgikus) Gerőfi Gyuláné; **VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (családi) Muntág Andorné; de. 11. (úrv.) Lukáts Miklós; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Szpisák Attila; du. 6. (magyar) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. (úrv.) Smidélíusz András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. (úrv.) Smidélíusz András; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Schulek Mátás; de. fél 10. (úrv., családi) Joób Máté; de. 11. (úrv.) Schulek Mátás; du. 6. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. fél 12. (úrv.) dr. Béres Tamás; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv., családi) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kende K. Péter; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 11.** de. 10. (úrv.) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kósa László; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kósa László; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (ref. templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza.

ISTENTISZTELETI REND / 2005. január 6. – csütörtök

Vízkereszt ünnepe. Liturgikus szín: fehér. Lekció: Mt 2,1–12. Alapige: 1Jn 2,7–11. Énekek: 185., 186.

I., Bécsi kapu tér de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Bence Imre; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. Veperdi Zoltán; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** du. 6. Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** du. 5. Gálos Ildikó; **Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38.** du. 6. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 11. (úrv.) Gáncs Péter; du. 6. Smidélíusz Gábor; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Kézdly Péter; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** du. 6. Kertész Géza; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Wiszkiendzky András; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 11. (úrv.) Gerlai Pál (hatodéves teológus); du. 6. Gerlai Pál (hatodéves teológus); **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. fél 7. Zsugyel Kornél; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Bolla Árpád; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** du. 6. Bátorvicsky Gábor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** du. 6. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** du. 6. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** du. 6. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** du. 6. Endreffy Géza.

■ Összeállította: BODA ZSUZSA

A felügyelő, aki felügyelt...

Beszélgetés Kiss Attilával

► **Azt tartja a mondás, hogy aki hamar szeretné látni munkája eredményét, az ne legyen pap, pedagógus vagy erdész. Kiss Attilának – aki az elmúlt esztendőben vonult vissza a Veszprémi Evangélikus Egyházmegye felügyelői tisztségéből – megadatott, hogy erdészeti vezető létere az egyházban töltött több mint három évtizedes szolgálata nyomán rendszeresen örüljön munkája eredményének. Hogy miért? A vele készült interjúból kiderül.**

– Marcalgelyiben születtem 1934-ben. Akkoriban dr. Mohácsi Lajos esperes, országgyűlési képviselő és egyben kiváló mezőgazdász volt a lelkesünk, a tanító pedig Vida Dezső volt – kezdi felidézni életútjának állomásait Kiss Attila. – Gyermekkoromban már érezhető volt a háborús készülődés. Tanítónkat is elvitték katonának, így Szergénybe jártunk át iskolába. Az elemi iskola negyedik osztályából Pápara kerültem a református gimnáziumba. Mivel az intézményt 1948-ban államosították, és a származásom sem volt „megfelelő”, először nem vettek fel. Egy tanár – aki édesanyám közeli rokona volt – mégis azt javasolta, hogy járjak csak be az órákra fél évig, mert úgyis lesz lemorzsolódás. Így hát mindennap betarttam vonattal Pápara. Hátul ültem, és csendben figyeltem a tanítást. Jólata beigazolódtott, így 1954-ben ott érettségizhettem.

– *Hogyan alakult ezután a világi pályája?*

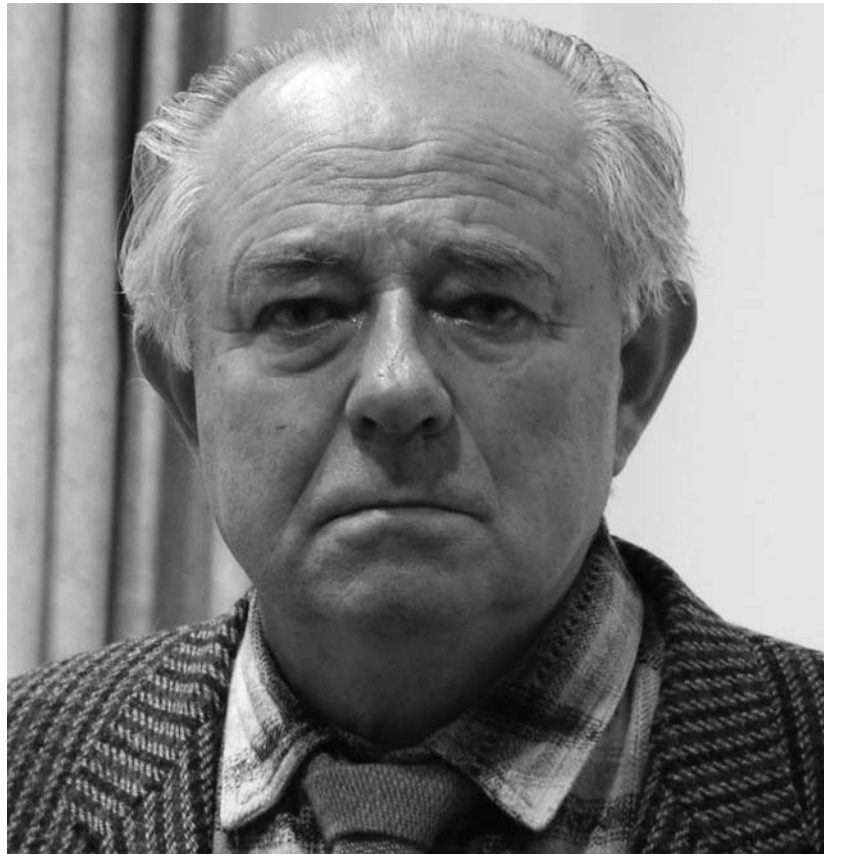
– A mi falunkban működött későbbi cégem, az erdőrendezőség. A katonaság után, 1957-ben kerültem oda, bár akkor még nem volt erdészeti végzettségem. Levelező tagozaton, 1964-ben végeztem Sopronban, a felsőfokú erdészeti technikumban. Harminckilenc évet dolgoztam egy helyen, 1994-ben mentem nyugdíjba.

– *Hogyan formálódott mindeközben az egyházzal való kapcsolata?*

– Édesapám után engem választottak gyülekezeti felügyelőnek a szülőfalumban, miután Kovács Etelka – az egyházunkban elsőként felavatott lelkész – 1969-ben hozzánk került. Elődje, Sikos Lajos esperes lett Pápan, és ő kért meg arra, hogy legyenek az elnöktárs a egyházmegyében. Az Állami Egyháziügyi Hivatal lenyomozta a származásomat, és be is hívtak elbeszélgetésre. De mivel az ügyintéző felfedezte, hogy távoli rokonságban áll a feleségem családjával, nem sokat foglalkoztak velem. 1982-ben Pápan iktatott be egyházmegyei felügyelőnek dr. Nagy Gyula püspök. Később a munkahelyem központja Veszprémbe került, így ott telepedtem le. Megnősültem, két lányom született, ma már egy unokánál is örülhetek. Amíg éltek a szüleim, minden hétvégén hazajártam a falumba, így párhuzamosan ott is felügyelő maradtam – egészen 2003-ig.

– *Milyen szakterületen érezte magát otthon az egyházmegyei elnökség tagjaként?*

– Amikor Kovács Etelka Marcalgelyibe került, sikerült együtt megoldanunk egy régóta húzódozó ügyet: felépi-

tettük az új parókiát. Innentől kezdve legfontosabb feladatomnak az építkezések, renoválások segítségét, felügyeletét tekintettem. Szolgálati időm alatt Veszprém megyében három új templomot és három új parókiát építettünk, ezenkívül huszonhét templomot és tizenegy parókiát renováltunk. Ezek az építkezések ugyan helyi szinten szerveződtek, de többségük az én felügyeletem alatt zajlott, a tervezéstől az anyagbeszerzésen át egészen a kivitelezésig. A soproni templom tetőszerkezetének a megmentésében is segédkeztem. Munkakörömből adódóan sokat kellett utaznom a megyében, ezért össze tudtam kötni a két feladatkört. Például a tési templomot lelkész nélkül újítottuk fel.

– *Kik voltak az elnöktársai ez alatt a több mint két évtized alatt?*

– *Nehéz volt időpontot egyeztetni ehhez az interjúhoz. Mivel telnek a napjai?*

– Dolgozom az erdészetenél, a népszavazásnál most is delegáltak a szavazatszámoló biztosok közé, egészen a megalakulásától kezdve tagja vagyok egyházmegyei zsinatának... A lelkészek ma is felkérnek szaktanácsadásra, anyagbeszerzésre. Ha egy-egy hálaadás alkalmával meghívják a gyülekezetekbe, szívesen megyek. Jó a kapcsolatom utódokkal, *Henn Lászlóval* is. Többször megkértem, hogy képviseljem az egyházmegyét, amikor nem tud jelen lenni valahol egyéb munkái miatt. Örömmel gondolok az egyházban végzett szolgálatomra is, hiszen bármerre utazom Veszprém megyében, sok helyen láthatom, hogy munkám nem volt hiábavaló...

■ MENYES GYULA

Száz éve született dr. Belohorszky Ferenc gimnáziumi igazgató

■ DR. REMÉNYI MIHÁLY

Dr. Belohorszky Ferenc száz évvel ezelőtt, 1905. január 1-jén született Újvidéken. Családja Tótrónáról, Árva megyéből származik. Dédapja tanító, nagypapja főesperes volt Újvidéken, apja ügyvédként polgári életkörülményeket biztosított családjának. Édesanyja *Hornvánszky Mária* volt. Anyai nagypapja Budapesten lévő, Aradi utcai nyomdájában igen sok könyv és egyházi irat készült el.

Édesapja váratlan halála miatt a család visszaköltözött Magyarországra. Ferenc Veszprémben, a piaristáknál érettségizett. A fővárosban, egy patikában helyezkedett el, és megszerezte a gyógyszerészségdi képesítést. A patikában ismerkedett meg *Kosztolányi Dezsővel*; ő ajánlotta be egy gazdasággyároshoz házitanítónak. Így szerzett jövedelmével végezte el Budapesten a magyar–német tanári szakot; *Császár* professzor a *Bessenyeiről* írott szakdolgozatát doktori disszertációnak fogadta el.

1930-ban került a Nyíregyházi Evangé-

likus Kossuth Lajos Gimnáziumba. Már 1931-ben kiadta tanítványával Bessenyei kisebb költeményeit; ifjúsági szavalókört szervezett a III–IV–V. osztályosoknak. 1936-ban az önképzőkör keretében megindította a *Nyíregyházi Kossuth Diák* című iskolai lapot, amely 1944-ig jelent meg. A lapot havonta, füzet formájában, tizennyolc oldalas terjedelemben adták ki. Fedőlapját a címmel és a szerkesztő nevével ellátott, zöld boríték képezte, 150–200 példányban jelent meg. Szerkesztőjét az önképzőkörben, évente választották meg. Belohorszky Ferenc 1941-ben a diákokon igazgatója lett, és 1944. szeptember 1-jén vette át az igazgatói tisztelet.

Az igazgató igazi közéleti ember volt Nyíregyházán. Tagja és tisztségviselője volt a Bessenyei Társaságnak. Ennek keretében 1934-ben megindította a *Szabolcsi Szemle* című folyóiratot, melynek szerkesztője lett. Ugyanebben az évben részt vett *Bartók Béla* nyíregyházi koncertjének megszervezésében, 1939-ben pedig a zeneiskola szervezésében segédkezett. Pusztakovácsiból (Bakonszeg) Nyíregy-

házára hozatta 1940-ben Bessenyei hamvait, és az irodalmárt az északi temetőben, a legelső sírhelyen temették el újra.

A front 1944 őszén Nyíregyházát is elérte. Belohorszky Ferenc Budapesten keresett menedéket családjával együtt. Később, 1945 márciusában Debrecenben fogták el, és miután letartóztatták, Nyíregyházára vitték. 1945. június 22-én népbíróság elé állították, és tüzévi börtönre ítélték. Tizenhét hónap múlva szabadon engedték. Egy ideig alkalmi munkából élt, majd egy zsidó származású növendéke segítségével a Gyógyszertár Vállalatnál helyezkedett el. Évtizedeken át az itt szerzett jövedelméből tartotta el a családját. Még életében eltemette feleségét, *Argalás Sára* francia szakos tanárnőt és mind a három fiát. Ezen kívül volt még két leánygyermek is.

Nyolcvanhat éves korában hunyt el, 1991. március 8-án temették el Nyíregyházán. Könyvtárát az újra evangélikus Kossuth-gimnáziumra hagyta. Hálás tanítványai egy, az arcképével ellátott márvány emléktáblát helyeztek el az emeleti könyvtár folyosói falán.

A 2005. év igéje

„Könyörögtem érted, hogy el ne fogyatkozzék a hited...” (Lk 22,32a)

■ FABINY TAMÁS

Minden újévkor múlttá válik a jelen és jelenné a jövő. Valahányszor magunk mögött hagyunk egy esztendő, és elkezdünk egy újat, az idő múlásával szembesülünk. Erről szól *Ady Endre* Az *Idő rostájában* című verse is:

Kezében óriás rostával
Áll az Idő és rostál egyre,
Világokat szed és rostál ki
Vidáman és nem keseregve
S búsul csak az, akít kihullat.

Igazán találó ez a metafora! Mindannyiunk tapasztalata lehet, hogy mennyi minden pereg le napról napra és évről évre ezen az időrostán. A költő szerint „világok, népek, girhes eszmék” hullanak ki; mi pedig folytathatjuk a sort egyéni és közösségi életünk megannyi ocsúnak bizonyuló jellemzőjével.

Az esztendő fordulóján tudatosítanunk kell hát magunkban, hogy az idő miként rázza ezt a hatalmas szitát. A bibliaolvasó *Útmutató* évi igéjének teljes mondata egy másik, alighanem még félelmetesebb rostáról, a sátán rostjáról szól. A földi küldetése beteljesítésére készülő Jézus ezt mondja tanítványának, Simon Péternek: „Simon, Simon, íme, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát...” (Lk 22,31) A közvetlen szövegkörnyezet arra utal, hogy a tanítványokra – akárcsak mesterükre – újabb és

újabb kísértések várnak. Néhány verssel korábban ugyanis ezt mondja Jézus: „Ti vagytok azok, akik megmaradtatok velem kísértéseimben...” (Lk 22,28)

A tágabb, több evangéliumra is tekinthető összefüggések pedig megmutatják, hogy hányszor is került Péter a sátán rostájára. Amikor a „csak a testemen keresztül” teátrális gesztusával meg akarta akadályozni Jézust abban, hogy felvegye a keresztet, mestere így kiáltott rá: „Távozz tőlem, sátán, botránkoztatás engem, mert nem az Isten szerint gondolkodol, hanem az emberek szerint.” (Mt 16,23) Am nem sokkal később Péter megint csak „az emberek szerint” gondolkodott. Ugyanis elégedetlen állapotba került, hogy jó a megdicsőülés hegyén lenni, és tüstént sátrakat akart építeni ott (Mt 17,4). Úgy is mondhatjuk, hogy szíve szerint hosszasan időzött volna ott, ahol Jézus dicsőfényéből órá, valamint Jakabra és Jánosra is vetült valami. De Jézus nem engedte, hogy e kísértés levegye őket a lábukról, ezért szépen visszavezette tanítványait a komor völgybe.

A sátán rostájára került Péter akkor is, amikor a vízen járva a szelekre kezdett figyelni. El is süllyedt volna, ha Jézus a „kicsinyhitű, miért kételkedtél?” szavak kíséretében nem siet a segítségére (Mt 14,31). Péter a főpap udvarában háromszor tagadta meg Jézust. „Ez is vele volt” – hangzott a szolgáló éles szava, és a sátán rázott egy nagyot a rostán. „Te is közülük való vagy!” – újabb kiáltás, újabb rázás. „Ő is Galiléából való” – rázkódott meg harmad-

szor is a rosta... Mindez azonban csak a közvetlen előzménye az évi igének. Jézus szava nemcsak komor tényközlés („...a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát...”), hanem hatalmas erejű vigasztalás is: „...de én könyörögtem érted, hogy el ne fogyatkozzék a hited...”

A 2005. év azzal a biztatással indul, hogy Jézus imádkozik az ő Péterjeiért. Mert a Péterek alighanem mindig többen vannak, mint a szeretett tanítványok. Am ezt maga Jézus is tudta, és e kockázati tényező ismeretében építette éppen erre a sziklára az egyházat (Mt 16,18). Amely szikla ki is billenhet a helyéről, vagy csúf repedés támadhat rajta.

Jézus éppen ezért imádkozik Péterért. Az egykoriért és a maiakért. Vagyis értünk, akik a kereszthordozás helyett túlélők akarunk lenni. Akik oly szívesen furdóznának újra és újra a Tábor-hegyi dicsőségben. Akik Urunkat nem háromszor, de harmincszor háromszor is megtagadjuk. Akik mindig az aktuális széljárásra figyelünk. Akik nem Isten, hanem az emberek szerint gondolkodunk. Akik ott rázkódunk tehetetlenül a sátán rostáján.

Valaki könyörög értünk! Micsoda biztatást jelenthet már az a felismerés is, hogy emberek imádkoznak értünk! Például amikor egy lelkész megtudja, hogy hívei imádkoznak érte. Vagy amikor egy beteg arról értesül, hogy a testvérek közössége imában hordozza őt. *Luther* egy helyen arról ír, mennyire megrendítette őt az a felismerés, hogy az ő *Lénája* és

Komrad Witz: Csoda halászatkor (részlet, Genf, 1450)

Jánoskája imádkozott érte. *Ordass Lajos* önéletrajzából pedig tudjuk azt, hogy a szegedi Csillagbörtönben raboskodó püspökért római katolikus pap zárkótársai fohászokdoltak, amikor egy igen súlyos döntés kényszere nehezedett rá.

Az évi ige arról szól, hogy nemcsak emberek imádságaiban szereplünk, hanem maga Jézus is könyörög értünk. Ennek további jele a főpapi ima (Jn 17). Jézus imádkozik, könyörög értünk. Úgy is mondhatjuk, könyörgőre fogja a dolgot. Hogy ne hulljunk ki a rostán. Hogy megmaradjunk.

Jézus példát ad arra, hogy mi is könyörögjünk önmagunkért és másokért, hogy ne fogyatkozzék el a hitünk – és a másiké sem. A lelkészünké vagy a püspökünké, a tanárunké vagy a diákunké, a házastársunké vagy a gyermekünké. Hogy ne fogyatkozzon el azoknak a hite, akik üldözöttest szenvednek, keresztet hordoznak, állandó fenyegetettségben élnek, akikkel néhány hete *mostoha* módon elbánt az „anyaország”, akik fedél és család nélkül élnek, akik magatehetetlenül fekszenek a kórházi ágyban, vagy akik szüntelenül a halál révén állnak.

Mit hoz a 2005. esztendő? Elég erősek

leszünk-e egyénileg és a közösségben is? Megmarad-e a hitünk? Ezen a téren is tanulhatunk *Luther*től, mert ő jól megértette Jézusnak a mindenkor tanítványért imádkozó szavát. Az évi igével összhangban áll a *Kis káté* 3. hitágazatot magyarázó reformatori tanítása: „Hiszem, hogy saját eszimmel és erőmmel nem tudnék Jézus Krisztusban, az én Uramban hinni, sem őhozzá eljutni, hanem a Szentlélek hívott el engem az evangélium által, ő világoztott meg ajándékaival, ő szentelt meg és tartott meg az igaz hitben, ahogyan a földön élő egész egyházat is elhívja, gyűjti, megvilágosítja, megszenteli és Jézus Krisztusnál megtartja az egy igaz hitben.”

Szilveszter és újév határán megtapasztaljuk, hogy ott vagyunk az idő rostáján. Újra és újra rádöbbenünk arra, hogy egy még félelmetesebb erő, a sátán is rázza, egyre csak rázza a maga rostját. Am megszülethet szívünkben az a felismerés, hogy van valaki, aki mindkettőnek fölötte áll. Aki ura az időnek, és aki legyőzte a sátánt. Jézus könyörög, hogy ne fogyatkozzék el a hitünk. Ennek nyomán a durva rostáról az ő szelíd kezébe kerülünk. Ebben a bizonyosságban léphetünk az Úr 2005. esztendéjébe.

Tiszta lappal

EVÉLET LELKI SEGÉLY

▶ „Nem tartozom azok közé az emberek közé, akik saját életútjukra visszatekintve azt hangoztatják: »Nem bánok semmit; ha lehetőségem adódna rá, mindent ugyanúgy tennék, ahogyan tettem!« Sokszor arra gondolok, hogy milyen egyszerű volna, ha az egész életemet előlről kezdeném. Jó volna tiszta lappal indulni még egyszer! Ezért aztán – különösen így, az új esztendő közeledtével – újra és újra elhatározom, hogy más ember leszek. Elhagyom a rossz szokásaimat, tudatosabban élek, és persze intenzívebb kapcsolatot ápolok majd Istennel... Kérem a lelkész-nőt, hogy lásson el útravalóval ehhez az új kezdethez!”

Kedves Testvérem! Az új esztendő vezérigéjével szeretném köszönteni a bibliaolvasó *Útmutató*ból: „...könyörögtem érted, hogy el ne fogyatkozzék a hited...” (Lk 22,32a) Ezeket a szavakat az Úr Jézus mondja, és boldog vagyok, hogy nem én, hanem személyesen ő ad útravalót Önnek az új esztendő hajnalán. Sőt annál sokkal többet ad: azt a drága ígéretet, hogy már imádkozott azért, hogy kedves levélíró testvéremnek, sőt mindnyájunknak a szívében el ne fogyatkozzék a hit. Mert hát elhatározhatjuk, hogy megváltozunk; megfogadhatjuk, hogy a jövőben jobban vigyázunk a vonalainkra, hogy nagyobb rendet tartunk majd magunk körül, hogy ebben az esztendőben udvariasabbak leszünk stb. De mindez üres fogadkozás marad csupán, ha nincs mögötte a Krisztusban újja lett élet hite.

A keresztény élet specifikuma az, hogy nem a kicsitől jutunk el a nagyig, vagyis nem az egyre példamutatóbb életfolytatásunk jutalmaként nyerjük el az örök élet ajándékát, hanem miután Jézus Krisztus vére árán az isteni élet birtokosaivá lettünk, a Szentlélek nagy munkája által kezdődik meg bennünk a megszentelődés. Ez a folyamat utolsó óránkig tart. Nem szabad türelmetlenkednünk és fölösleges, irreális elvárásokat támasztanunk magunkkal szemben.

A bűn nyomorúsága szorongatni fog bennünket, amíg csak élünk. Pontosan

ezért van szükségünk Jézusra. A Krisztusban történt beteljesedés után is, a benne adott és a tőle kapott ígéretekkel él Isten népe. Mindig szem előtt kell tartanunk, hogy mindezek majd csak a végző ítéletkor válnak befejezetté. Emberi létünk legszörnyűbb ínsége az, hogy messzire kerültünk az atyai háztól. Isten pedig olyan távolinak tűnik – nem látjuk az arcát. Többnyire teljes titok előttünk, hogy mi a terve az életünkkel. Talányosnak véljük a hallgatását, lassúnak a segítségét, érthetetlennek a döntéseit. De ha visszatálunk az elveszett édenbe Jézussal, és őbenne maradunk, akkor gyümölcstermő lesz az életünk. Amíg tart a kegyelmi idő, addig minden új perc, óra vagy nap egy-egy újabb lehetőség arra, hogy Isten ismeretében növekedhessünk.

Nem szükséges megvárunk ahhoz a naptári évfordulót, hogy jobban odaszánjuk életünket lelkünk királyának. De ha kedves levélíró testvéremmel együtt mások is úgy érzik, hogy ez a lélektani pillanat, vagyis január első napja a legkedvezőbb arra, hogy megragadják a kegyelmet, akkor is bizonyos vagyok abban, hogy Isten áldása kíséri majd szándékukat.

Legelőször is ki kell öntenünk a szívünket Istennek, meg kell vallanunk bűneinket az Úr szent színe előtt. Sajnos egyházunk tagjai között egyre elhanyagoltabb gyakorlat a magángyónás, pedig rendkívüli lelki áldások rejlenek benne. Szeretettel javasolom levélíró testvéremnek, hogy keresse fel lelkészét, és tegye le személyes bűnvallásban életének lelki terheit. Közvetlenül ezután pedig rendezze kapcsolatait felebarátaival. Úgy érzem, hogy azért nem tud továbblépni, fejlődni, növekedni hitében, mert ezt a lépést még nem tette meg. Tartson mindennap csendes időt. Az *Útmutató* alapján vagy egyéni tematika szerint olvassa az ígét, alaposan tanulmányozva minden sorát. Ha lehet, egy füzetbe jegyezze is fel tapasztalatait. Rendszeresen imádkozzon, lehetőség szerint egy-egy előre meghatározott napszakban (például reggel és este), és ezektől ne térjen el,

ragaszkodjon az Úr előtt töltött percekhez. Elengedhetetlen a gyülekezet közösségével fenntartott élő kapcsolat és a szolgálatvállalás is.

A szolgálat is egyfajta erőforrás! Nem mélyülhet el a hitünk, ha csak fogyasztók és nézők akarunk lenni Isten népében. Ha nem használjuk, nem kamatoztatjuk az Istentől kapott talentumainkat, akkor engedetlenség vagyunk vele szemben. Vigyázat! A legtöbb keresztény élete azért erőtlensé és gyenge, mert ugyan hallgatja és olvassa az ígét, de a benne felismert igazságoknak nem engedelmeskedik. Nem elég alázatos, nincsen benne bizalom Isten iránt, kételkedik az Úr erejében, mert nem látja olyan hatalmasnak őt, mint amilyen valójában.

Kedves Testvérem! Ha nem csupán új életstílusra, egészségesebb, stresszmentes életmódra vágyik, hanem valóban Istenben akar megújulni, akkor életét neki kell odaszánnia. Áldozat nélkül nincs új élet. De nincsen olyan áldozat, amelyet ne lenne érdemes meghozni a mennyország kincséért! Bíz újra életemet Krisztusra! – szól a legdrágább újévi biztatás, és az esztendő vezérigéje megerősít ebben. Nála van a reménység abban, hogy mi, akik az ő ortalma alatt kezdjük, benne és vele járjuk majd tovább utunkat, hogy egykor aztán elfogalhassuk azokat a hajlékokat, amelyeket nekünk készített elő Megváltónk.

Martin Gutl gyönyörű soravaival kívánok kedves levélíró testvéremnek és a *Lelki segély* olvasóinak kegyelemben gazdag új esztendőt: „Mielőtt világra jöttél volna, irántad való szeretetem már működött. Szeretlek. Azért maradsz fenn, mert szeretlek. Nem fogsz meghalni, nem semmisíthetlek meg, mert szeretlek. Bármit teszel, veled megyek. Amint az anya akkor sem hagyja el gyermekét, ha az valami rosszat tesz, így én sem hagyok el, semmilyen esetben sem, mert szeretlek. Engedd magad te is szeretni.”

■ SZŐKÉNÉ BAKAY BEATRIX

Leveleiket „Lelki segély” jelleggel várjuk szerkesztőségünk címére. Kérjük, jelezzék, hozzájárulnak-e ahhoz, hogy a leveleikre adott válasz lapunkban is megjelenjen.

HETI ÚTRAVALÓ

Látuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal. (Jn 1,14)

Az új esztendő első hetében az *Útmutató* reggeli igéi az Isten új időszámításának hajnalán testté lett Igére utalnak. De csak a hit szemével láthatjuk meg Isten Fiának dicsőségét, az igazi világozást. S ez a hitünk az ő kegyelmi ajándéka. Szülei három nap eltelte után találták meg a tizenkét éves Jézust az Atya házában; „...és mindenki, aki hallotta, csodálkozott értelmén és feleletein.” (Lk 2,47) „Értsd meg hát, hogy Krisztus nincs és nem található sehol, csak abban, ami az Atya dolga” – így tanít *Luther*. De csak hit által fogadhatjuk el Istenünk bizonyágtételét Fiáról: „...Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az ő Fiában van.” (1Jn 5,11) János jelen időben fogalmaz, hogy tudjuk: örök életünk van! Örökös könyveli három „előképkutató időutazásra” visznek el minket a régmúltba. Isten a „minibárka” által, vagyis mózeskosárban mentette meg Jézus egyik előképének, az Úr szolgájának életét, s a fáraó leánya „a fiavá fogadta, és elnevezte Mózesnek, mert azt mondta: A vízből húztam ki” (2Móz 2,10). Izrael ősatya életének századik évében született meg az ígéret gyermeke: „Azután körülmélté Ábrahám a fiát, Izsákot nyolcnapos korában, ahogyan megparancsolta neki Isten.” (1Móz 21,4) Az Úr megígérte: Jézusban, „a te utódod által nyer áldást a föld valamennyi népe...” (1Móz 22,18) Noénak pedig ezt mondta Isten: „...szívdárványvemet helyezem a fülhőkre...” (...) Ez annak a szövetségnek a jele, amelyet minden földi élővel kötöttem.” (1Móz 9,13,17) S ettől az első szövetségtől Pál vezet az Újszövetség szerzőjének, Krisztusnak a titkáig: „...a pogányok örökösztársaink, velünk egy test, és velünk együtt részesek az ígéretben is Krisztus Jézusért az evangélium által.” (Ef 3,6) Vízkeresztkor nem csak a napkeleti bölcsek tapasztalhatták meg, hogy „múlik a sötétség, és már fénylik az igazi világozottság” (1Jn 2,8)! Ézsaiás évszázadokkal előre látta: „...föjlötted ott ragvog az Úr, dicsősége meglátszik rajtad. Világozódhoz népek jönnek, (...) aranyat és tömjént hoznak, és az Úr dicső tetteit hirdetik.” (Ézs 60,1–6) Ezt tették tehát a napkeleti bölcsek, amikor „bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt” (Mt 2,11); s a királynak, főpapnak és prófétának adtak ajándékot. Mi „csak” önmagunkat adhatjuk üdvözítő Urunknak! Az Úr megjelenésének ősi ünnepe többretegű üzenetet hordoz: nemcsak Jézusnak a Jordánban való megkeresztelkedését, hanem a pogányok közötti missziót is. A világ Megváltója „azért jelent meg, hogy elvegye a bűnöket. (...) Aki őbenne marad, az nem vétkezik.” Ekkor mondhatjuk el, hogy „most Isten gyermekei vagyunk” (1Jn 3,5,6,2). S mert ismerjük az Atyát, és az ő igéje lakik bennünk, ezért általa – írja János – „legyőzték a gonoszt” (1Jn 2,14) és annak három kívánságát! Kérjük a világ világozottságát: „Jézus, mennynek ragyogása, / Járj át tiszta fényeddel!” (EÉ 400,1)

■ GARAI ANDRÁS

Óévifonákságok

MENYES GYULA SZILVESZTERI HANGULATIDÉZÉSE

Érdekes mondat egy karácsonyi prédikációból: „És akkor ott feküdt a betlehemi jászolban a *frissen* megszületett Jézus...”

Érdekfeszítő szószéki hirdetés: „Hirdetem a gyülekezetnek, hogy a gyülekezeti ház hátsó részében elkészült a konyha és a vizesblokk, amellyel táborozóhelyet alakítottunk ki hittanos gyermekek és fiatalok számára. Jövő vasárnap délután 15 órakor mindenkit várunk a hálaadó istentiszteletre, melynek keretében az esperes úr *felszenteli a hátsó részünket...*”

Dombi Éva emlékkönyvből, avagy sutkák a püspöki hivatalban

Nemrég egy névtelen, de annál bizalmasabb telefonálónk a gyónási időpontok felől érdeklődött. A helyzetet felismerve természetesen azonnal jeleztem, hogy ezen a számon nem kaphatja meg a kellő felvilágosítást, mivel az evangélikus püspöki hivatalt hívta. Mire ő: „Ja, én a központtól a sima egyházat kértem...”

Egy másik alkalommal így kezdődött a telefonbeszélgetés: „Dicsértessék a Jézus Krisztus! Én a...” „Sajnálom – mondtam –, ez az evangélikus püspöki hivatal, de megadom a római katolikusok telefonszámát.” „Köszönöm a segítségét! Áldás, békesség!”

Természetesen nemcsak telefonálónk, hanem személyes érdeklődőink is vannak. Egyikük nemrég például a „Szentatyát” kereste a kaputelefonunknál... De olyan is előfordult már, hogy engem női minivoltomban apácának tituláltak.

A kép alapján vajon milyen házőrzőt tartanak a bobai parókian?

Lelkészítatás pontozással

Énekeljem vagy mondjam?

Régen az istentiszteleten nem felolvasták a Szentírás ígét, hanem ősi dallam szerint elénekelték őket. Talán még a reformáció korában is így volt, de a későbbiek során már megkopott ez a szokás. Hanem azért volt még gyülekezet a 19. században is, ahol megmaradt a régi rend. Ilyen gyülekezet volt Gergelyi is, amelynek vezetői éppen azt dörgölték új papjuk, Tompos Balázs orra alá, hogy nem hajlandó elénekelné vasárnaponként a szent ígétet. Addig-addig mondogatták neki hiába, hogy egyszer csak levelet írtak Kis János püspöknek, amelyet személyesen el is vittek hozzá Sopronba.

Kis János csendes és békességes ember volt, így hát a gergelyieket sem akarta megbántani. Elrendelte, hogy ezután is csak énekeljék azokat a lelkőkat.

Ő persze tudta, hogy Tompos Balázs nem tud szépen énekelni, és abban reménykedett, hogy majd maga a gyülekezet fogja megkérni őt, hogy inkább mellőzze az éneklést.

No, a püspök megírta a válaszlevelet, a presbiterek vitték is nagy diadalmasan a parókiára. Tompos azonban csak ennyit mondott: „Pál apostol is püspök volt, Kis János is püspök. Hát énekeljék el nekem, hogy mit írt abban a levélben a főtisztelendő úr!” De hát a presbiterek nem akarták elénekelni a levél szavait. Erre a lelkész így tett pontot a vita végére: „No, ha kendtek nem éneklék el Kis János levelét, akkor én sem fogom elénekelni Pál apostol levelét!”

Így hát azóta a gergelyi templomban sem énekszóval hirdetik a szent ígét.

► Forrás: Képes Luther-Naptár, 1926

Az egyházkerületi kórustalálkozó eredményhirdetésére várva...

Káplánfaló esperes

A múlt század első felében a Vas megyei Körmenten szolgált Zongor Béla esperes. Egykori káplánja, ma egyházunk legidősebb lelkésze, a Hódmezővásárhelyen élő, kilencvenhárom éves Takács János így emlékezik szigorú principálisára:

Amikor mellé helyezett a püspök, féltem odamenni, mert nem volt jó híre. Előtte tizenhét segédlelkész próbált már szerencsét. Volt, aki három hónap múlva el is ment mellőle. Nekem nem sikerült az esperes úr rossz oldalát megismernem. Talán lehetett volna. Apró rigolyái voltak, amelyeket én inkább élveztem, semhogy megbántódtam volna miattuk.

Az első napokban történt, hogy délután, amikor ebédelni indultam, utánam küldte a szobalányt, hogy jöjjenek vissza. Azt mondja nekem, hogy nézzek szét az irodában: mit látok ott? Nem láttam semmi különösöt. Kénytelen volt megmutatni, hogy az íróasztalom előtt hanyagul, ferde hagytam a széket, holott szabályosan kell ott hagyni. „Hát csak ez a baja? – mondtam. – Ezt meg tudom csinálni rendesen, ezen már ne múljon a jó barátság!” Nos, hát ilyen esetek adódtak néha, amelyeket jókedvvel, humorral el lehetett intézni.

Máskor együtt mentünk családlátogatásra. Láttunk messziről egy közeledő csacsifogatót. „Hallja, fiatalúr, ott jönnek a maga kollégái, ha ideérnek, köszöntse őket tisztelettel!” – mondta az esperes úr. „Rendben van” – feleltem. Amikor egészen közel értek hozzánk a szamarak, kalapomat levéve köszöntöttem őket, úgy félhangosan: „Üdvözöllek

benneteket, kedves kollégák, kívánom, hogy belőletek is »öspörös« legyen!” Az esperes úr vette a lapot, és csak annyit mondott, hogy „ha nem lenne itt sok ember az utcán, hát fiatalúr, úgy belőkném az árokba...” De nem sértődött meg. Legközelebb azután megtalálta a visszavágás módját is, amelyet viszont én nem vettem zokn.

Az egyházmegye papsága is értette ezt az esperesi humort; szerették is. Zongor megmutatta nekem azt a két körlevelet, amelyet újraválasztása alkalmával kapott, és azt, hogy ő mit válaszolt rájuk. Nagy Béla nemeskoltai lelkész írt egy székfoglaló beszédet az esperes nevében, és elküldte minden lelkésznek. Azzal kezdődött: „Tisztelt egyházi sereglet, bár megválasztásomat természetesen veszem, megköszönni mégis illendőnek tartom...” Azután kifejtette, hogy ugyan minden lelkész rászolgált már arra, hogy elbocsássák a szolgálatból, de mindegyikük esetében megindokolta, hogy miért is tartja meg. Nagy Bélát azért nem küldi el, mert óriási termeténél fogva nem is tudná elmozdítani. Kapi Béla szombathelyi püspök-lelkészt azért tartja meg, mert elvégre jó dolog, hogy egy esperesnek egy püspök tartozik a keze alá stb. Végül azzal fejezte be a székfoglalóját: „Utasítom az egyházmegyét, hogy a jövőben se merjen másként cselekedni, mert enyém az egyházmegye, a hatalom és a dicsőség most és mindörökké. Ámen.” Erre aztán az „öspörös” úr sem maradt adós, és versben írt minden lelkészről egy-egy nagy-szerű jellemzést...

Ördög Endre esperes a jelenleg érvényes agendánk árnékában végzi szolgálatát

Simul iustus et peccator

Ittész püspök urat korábbi szolgálati helyének önkormányzata, Kőszeg város képviselő-testülete díszpolgárrá avatta. A hétköznap délelőtt tartott eseményre érkezve bőven találtunk parkolóhelyet a városban, de igyekeztünk minél közelebb parkolni a Jurisics-várhoz, az ünnepség helyszínéhez. Mivel nem tűnt fizetősnek a parkolóhely, nyugodtan hagytuk ott az autót.

Rövid idővel később már a lovagteremben ültünk, ahol a város – az ilyenkor szokásos módon – méltatta, ünnepelte új díszpolgárát. Ez idő alatt az önkormányzat munkatársai éppen büntetőcédulát tűztek ki a püspöki autóra.

Amikor visszamentünk a kocsihoz, és megláttam a kis piros csomagot a szélvédőn, eszembe jutott, hogy milyen sokatmondó üzenete van ennek a történetnek. Hiszen a reformátori tanítást prédikálja: *simul iustus et peccator*, azaz a keresztyén ember egyszerre igaz és bűnös. Majd szépen befizettük a büntetést...

Senki nem mondhatja, hogy még a kutyát sem érdekelte a parókiaszentelés...

A mobiltelefonok iskolai használatáról

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

► **Annyira hozzászoktunk már a mobiltelefonok használatához, hogy egyre kevésbé feltűnő, ha gyerekek kezében látjuk a készülékeket. Sőt az idén talán mi is ajándékozunk egy ilyen „praktikus kis szerkezetet” saját csemeténknek, hiszen – gondoljuk – így majd kevésbé fogunk agódní, mert például haza tud szólni, ha késik... Mindenestre elgondolkodtató a Reflex Környezetvédő Egyesület ajánlása a gyerekek iskolai mobilhasználatával kapcsolatban.**

A közoktatási törvény (Ktv.) 129. §-ának 8. bekezdése alapján az oktatási intézményeknek 2004. december 31-ig felül kell vizsgálniuk házirendjüket. A felülvizsgálat jó alkalom arra, hogy – a Ktv. új elvárásain túl – az adott intézmény házirendjében körültekintő módon szabályozzák a mobiltelefonok iskolai használatát. A szabályozáshoz az alábbiakban segítséget nyújt a Reflex tanácsadó irodája.

Álláspontunk szerint a kérdés az óvodás korosztályt nem érinti (nem szabad, hogy érintse). Az általános iskolások mobilizációját – mivel a kiskorú gyermek nem képes mérlegelni a használat szükségességét, körülményeit és veszélyeit – ellenezük, illetve csak vészhelyzetben tartjuk indokoltnak. A mobiltelefonok (közép)iskolai használatának szabályozásánál az alábbi szempontok mérlegelést tartjuk szükségesnek:

1. A gyerek és a szülő kapcsolattartásának biztosítása. Ennek a kötelezettsé-

gének az iskola eleget tesz, ha tanítási időben biztosítja az iskola vezetékes telefon általi elérhetőségét. Ez a szolgáltatás kétirányúvá is tehető, az iskolai szünetekben diákok által is használható (visszahívható) érmés vagy kártyás fali telefonkészülékek kihelyezésével.

2. Az iskolában folyó oktatási munka zavartalanításának biztosítása. Az iskolában folyó pedagógiai munkához nyugodt körülmények szükségesek. A bekapcsolt mobilra érkező hívás megzavarja az óra rendjét, a pad alatti sms-ezés elvonja a tanulók figyelmét. Ilyen gondoláshoz – főszabályként – a mobiloknak az iskolában nincs helyük. Ha az iskola ezt a megoldást választja, akkor a

házi rendben egyértelműen ajánlott megtiltani a mobiloknak az iskola területén belüli használatát (beleértve azok számológépként való alkalmazását is).

3. Az iskola felelőssége az épületbe bevitt készülékekért. A 2. pontban leírtak biztosítása érdekében a Ktv. 40. §-ának 8. bekezdése alapján az iskola rendelkezhet úgy, hogy a diákok a magukkal hozott készülékeket kötelesek reggel a portán (vagy egyéb zárható, őrzött helyen) leadni, majd a tanítás után visszakapják őket. A készülékek átvételét, visszaadását adminisztrálni kell, az iskolát egyebekben a Ptk. felelős őrzésre vonatkozó szabályai terhelik. Javasoljuk, hogy a szabályszegőktől elvett mobilokat az iskola a behívott szülőknek adja vissza.

4. A mobiltelefonok okozta lehetséges egészségkárosító hatások megelőzése. A mobiltelefonok elektromágneses sugárzást bocsátanak ki. Ezek lehetséges egészségkárosító hatásairól ugyan a tudósok lassan tíz éve vitatkoznak, egyetértenek azonban abban, hogy a gyermekek esetében különösen indokolt az elővigyázatosság. Számukra fokozott veszélyt jelent, hogy testük nagyobb százaléka víz (ezért jobban vezeti az elektromosságot), azonkívül koponyacsontjuk vékonyabb, immunrendszerük és központi idegrendszerük pedig még kifejtetlen. Az egészségnevelési programot lebonyolító iskolák feladata ezen a területen (is) a személyes példamutatás és a megelőzésre irányuló folyamatos ismeretterjesztés.

■ Reflex Környezetvédő Egyesület
(Forrás: KukaBúvár)

Mátyás király kapával

■ KERÉKGYÁRTÓ MIHÁLY

Sajógömör község az igazságtalan trianoni békeszerződés után Csehszlovákia része lett. 1939-től 1945-ig ismét Magyarországhoz tartozott, majd a második világháborút követő nagyhatalmi paktum ismét Szlovákiához csatolta.

„Vitáme vás v. Gemeri”, vagyis „Üdvözljük Gömörben” – köszönti a tábla az erre utazókat a dienaszfaly völgy bejáratánál, a hajdanvolt Gömör vármegye határán. A község az 1400-as években a vármegye második legnépesebb helye volt. 1427-től százöt telket tartottak nyilván. Ekkor a község volt a vármegye székhelye. 1460-ban Rozgonyi Sebestyén és Szapolyai Imre kapta meg királyi adomá-

nyozás révén. A helység evangélikus temploma 1510-ben épült; helyére 1882-ben építettek újat.

A hagyományok szerint a Szent-Iványi család szőlőbirtokán történt az a nevezetes eset, hogy Mátyás király megkapálta a kíséretében utazó főurakat. Ezt az eseményt 1912-ben Vogár Lajos igazgatótanító kezdeményezésére szoborállításal örökítették meg. Ma is áll a szép bronzszobor – Holló Barnabás szobrászművész alkotása –, amely a királyt ábrázolja kapával a kezében.

A talpazaton lévő táblán a következő szöveg olvasható:

Mátyás király a tréfiát fölülte kedvelé.

Mátyás király feláll s inti a szőlőhegy felé:

Im dolgozott a munkás, míg vigadánk, urak!

Ne váltanók fel őket, hogy ők vigadjanak?

Az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület

2005 tavaszán *Hitünk titkai – Teológia Luther nyomán – mindenkinek* címmel előadás-sorozatot indít.

A program:

1. A rejtőzködő és a kinyilatkoztató Isten (január 13.)
2. A testté létel misztériuma (február 10.)
3. A keresztfa titka (március 10.)
4. A feltámadás és az új élet csodája (április 14.)
5. A kereszt formájú egyház titka (május 12.)
6. A végidő titka (június 9.)

Az előadások minden hónap második csütörtökén 16 órakor kezdődnek a Kelenföldi Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termében (XI., Bocskai út 10.). A sorozat nyitó előadását 2005. január 13-án, csütörtökön ifj. dr. Fabiny Tibor egyetemi tanár, az áhítatot dr. Garádi Péter tartja.

Kedves Testvéreink!

Az egri evangélikus gyülekezet orgonát épít templomépítő lelkesünk fia, ifj. Garam Lajos és családja segítségével. A szükséges költségek háromnegyed részét koncertjeik alkalmával ők gyűjtötték össze. Gyülekezeink segítségét kérjük a fennmaradó egynegyed rész összegyűjtéséhez.

Szeretettel várjuk adományait a következő OTP-számlaszámra: 11739009-20112062.

Köszönettel és áldáskívánással az egri evangélikus gyülekezet

Január 1-jén, szombaton 10.04-kor evangélikus istentiszteletet hallhatunk a Kosuth rádió hullámhosszán. Igét hirdet *Bácskai Károly*, a budahegyvidéki gyülekezet lelkésze.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK

A *Johanniták múltja és jelene* címmel dr. Fabiny Tibor és dr. Fabiny Tamás tart előadást 2005. január 9-én 17 órai kezdettel a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Gyülekezet szeretetvendégségén. Mindenkit szeretettel várunk!

A Keresztény–Zsidó Társaság január 10-én 17 órakor *Hangfogó nélkül* című újévi sajtótájékoztatót tart a Deák téri evangélikus templom nagytermében (V., Deák tér 4.). Szolnokon pedig keresztény–zsidó teológiai napot tart január 16-án 15 órakor a Szolnoki Zsidó Hitközség (Mária u. 33.).

A Fébé Diakonissza Egyesület Alapítvány (adószám: 19652399-2-41) ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik 2003-ban adójuk 1%-ával támogatták. A mintegy 360 683 forintot a tulajdonunkban lévő Siló Társas Lakóotthon működési színvonalának emelésére fordítottuk.

A Váci Evangélikus Egyházközség Alapítványa köszönettel fogadta az adózók 2003. évi jövedelemadójának 1%-os felajánlásából befolyt 446 074 forintot, melyet teológushallgatók tanulmányi támogatására, a gyülekezeti terem technikai berendezésére és az evangélikus óvoda céljaira fordítottunk.

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik 2003. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át a Békesség Háza Alapítvány számlájára fizették be. A befolyt 82 943 Ft-ot a Kőszegi Evangélikus Szeretothon céljaira fordítjuk.

Szombatonként reggel 7 órától egyórás élő, ébresztős keresztény műsort sugároz a Rádió C (FM 88,8). Az elsősorban fiataloknak szóló adást az Evangélikus Missziói Központ szerkeszti. Ébredjen Ön is a két műsorvezetővel, Csapó Krisztiánval és Györe Balázssal!

D. Szabik Imre, az Északi Egyházkerület püspöke ezúton is szeretné kifejezésre juttatni köszönetét a karácsonyi és újévi áldáskívánásokért, és Urunk áldását kéri híveink és lelkészeink életére.

Értesítjük tisztelt olvasóinkat, hogy a Luther Kiadót a 20/824-5518, az Evangélikus Élet szerkesztőségét a 20/824-5519-es egyházi mobilszámokon is el lehet érni.

HALÁLOZÁS

Dr. Molnár Gyula, a Székesfehérvári Evangélikus Egyházközség tiszteletbeli felügyelője, ny. statisztikus és költő életének 81. évében négy hónapnyi ágyhoz kötött betegség után december 20-án, hétfőn 17 órakor családi körben csendesen elaludt.

Megsebzett szívvel, de Isten bölcs végzését elfogadva tudatjuk, hogy Kardos Józsefné szül. Psaiden Terézia életének 68. évében, súlyos betegségét türelemmel hordozva 2004. december 24-én hazaért Megváltójához. Szeretünkötől 2004. december 30-án vettünk végső búcsút a téti evangélikus temetőben.

APRÓHIRDETÉS

Középkorú lelkészlány pedagógus végzettséggel Budapesten és környékén állást keres (idősgondozás, gyermekfelügyelet, illetve háztartásbeli munkák elvégzése). A leveleket „Lehetőség” jelleggel a szerkesztőség címére várom.

GOMBOS LAJOS
aranykoszorús harangöntő mester
2162 Órbottyán,
Rákóczi út 119. Pf. 3.
Telefon: 06/28-360-175
Budapesti iroda:
XIII., Jász u. 60/B.
Telefon: 330-6394

BÉRES Az egészséges emberért

Év végéhez közeledve

Eltelt egy év. És megint nagyon gyorsan. Szinte észre sem vesszük a napok múlását. Legfeljebb csak akkor érezzük, hogy az idő mégsem múlt el nyomtalanul, amikor utánagondolunk, mivel töltöttük el ezt az esztendő. Jómagam legalábbis elcsodálkoztam, mennyi minden történt velünk egy esztendő alatt ebben a rohanó világban. És olyan jólesett a felsorolás.

A Béres Gyógyszergyár Rt. az idén ünnepelte megalakulásának 15. évfordulóját. Nagy örömről szolgál, hogy ebben az évben új székházba költözhetünk, ahol egy új, modern fejlesztőlaboratórium is található. A már itt történt fejlesztéseknek köszönhetően szeptemberben már tizenegy új terméket tudunk átnyújtani Önöknek, fogyasztóknak.

De meg kell említeni egy régebbi, már jól bevált termékünket, az ActivalMaxot is. Hiszen az ActivalMax a magyar olimpiai csapat hivatalos multivitaminjaként bizonyára segített sportolóink felkészülésében, és hozzájárult a szép eredmények eléréséhez.

Öröm és siker, hogy a mögöttünk maradó évben eredményesen tudtuk működtetni alapítványunkat. Ahogy korábban, most is támogattunk tehetségeket, egyházakat, rászorulókat, betegeket. Nagy sikerrel rendeztük meg a *Béres a daganatos betegekért program* keretében azt a jótékonyági koncertet, melynek támogatója idén a szegedi gyermekklinikai onkológiai részlege volt. A május 12-ei hangverseny után 99 nappal, szeptember 18-án már fel is avathattuk az

újajépített részleget. Megfelelő körülmények között dolgozhatnak a sok áldozatot vállaló szakemberek, gyógyulhatnak a súlyosan beteg gyermekek. Áldó szavak, reménykedő tekintetük gyökeret vert a szívünkben. Mert adni tényleg jó. Ha számvetést készítenek az alapítványról, jó elmondanom, hogy munkánk során több mint 1000 szervezettel, több mint 2000 orvossal, több mint 100 millió forinttal, több mint 1 millió termékkel segítettünk az embereken.

Van egy fontos üzenetem is. Úgy hívom: az év üzenete tőlem, mindenkinek. Jóleső érzés megállapítani, hogy mibenünk — sok segítőtársunkkal együtt — megvolt a másokra való odafigyelés képessége. Miért tartom én ezt nagyon fontosnak, kiemelendő üzenetnek? Mert rohanó világunkban a másokra való odafigyelés képessége kihalóban van az emberekből. Minden magunkról szól, mindent a saját önző szempontjaink szerint ítélünk meg. Pedig sem a tanulás, sem a munka, sem a sikerek, sem a szeretet, semmi nem lehet öncélú, önmagáért való, mert ami csupán önmagáért való, az értelmetlen. Önmagunkban, önmagunkért semmit nem ér az életünk.

Én itt az év végén azt kívánom magunknak, és azt kívánom mindenkinek: őrizzük meg az egymásra, a másik emberre való odafigyelés képességét. Csakis így épülhet értelmes, szép jövőnk. Áldott új esztendő kívánok mindenkinek.

Béres Klára

► **Tisztelt Előfizetőnk! Köszönjük, hogy megtisztelte érdeklődésével az Evangélikus Életet. Reméljük, hogy továbbra is számíthatunk megtisztelő figyelmére. Kérjük, erre az esztendőre is fizessen elő lapunkra!**

Lapunk egy példányának ára idén 164 Ft, az éves előfizetési díj 8528 Ft (a féléves díj 4264 Ft, a negyedéves 2132 Ft). A fizetési határidők a következők: egyéves előfizetés, féléves előfizetés I. félévi, negyedéves előfizetés I. félévi díja: 2004. december 30-ig; II. negyedév: 2005. március 10-ig, féléves előfizetés II. félévi díja, negyedéves előfizetés III. negyedévi díja: június 10-ig, IV. negyedév: szeptember 10-ig.

A napokban minden előfizetőnk külön levélben keressük fel, amelyben elküldjük a 2004. év II. félévi előfizetési díjának befizetését igazoló számlát, illetve postai készpénz-átutalási megbízást mellékelünk, amelyen 2005-re előfizethetnek lapunkra.

Olvasóinknak Isten áldásaiban gazdag új esztendőt kíván a Luther Kiadó minden munkatársa nevében:

■ KENDEH K. PÉTER igazgató

VÍZKERESZT ÜNNEPE – IJn 2,7–11

AZ ÜNNEP IGÉJE

Van-e helyem a csillagok alatt?

Sokféle teremtettségi rend van. Ezek annyira beleivódtak életünkbe, hogy hiányuk, nagyobb átrendeződésük azonnal ellentéteket, békéltlenégeket, válsághelyzeteket hoz létre.

Mi lenne, ha egyszer a szeretetet a világ rendjéhez tartozónak tudnánk? Elvégre ha Isten szeretetből teremtette a világot, sőt legfőbb indítéka a szeretet volt, akkor miért ne gyúrhatta volna bele, miért ne lehetne a teremtési rendek egyike a szeretet? Miért ne lehetne olyasmí, amit a világ normalitásának kellene tekintenünk, aminek a hiánya abnormális, eltérő, rendellenes?

Emlékszem egy fiatal fiúra, aki tele volt gyűlölettel. Egy ifjúsági táborban történt. Kint a szabad ég alatt feküdt hálószájában. Azon a napon nagyon megbántották. Hiába aludt már mindenki, hiába volt fárasztó a nap, ő csak hánykolódott, sehogy se tudott elaludni. A gyűlölete nem hagyta. Fogta a torkát erősen. Amikor már-már elszenderedett, szinte felrázta őt ez az érzés. Újra eszébe jutottak a mondatok, a kínzó képek, a sérelmek, s ilyenkor felnyögött. Szinte idilli volt a csillagos ég alatt békésen pihenő tábor, a hamvadó táborúzó, az igazak álma, de ő nem akarta látni, ő nem akarta álmodni. Kihullott a teremtésből. Őkölbe szorult a keze. Egyedül maradt végképp.

Emlékszem egy másikra. Fázósan állt a buszmegállóban. A körút esti forgalma tocsogott a szürke hóleben. Egy csavargó lépett oda hozzá. Pénzt kért. Hiába, nem volt egy vasa sem. A csavargó is érezte, hogy igazat mond. Annyi szeretetet volt a hangjában, hogy elhitte, nincs semmije. A fiú is meglepődött, mintha ajándékba kapta volna a szánalmat, az

együttérzést. Valamit mindenképpen szeretett volna tenni a csavargóért. Nem tudta, miért. Ez az érzés nem tőle jött.

– Mit adjak? Semmim sincs.

– Add nekem a sálád, nagyon hideg van – szólta a csavargó.

A fiú úgy kanyarította le a sálját, mint-ha ez a világ legtermészetesebb mozdulata lett volna. Számára akkor ez úgy is tűnt. Nézett a csavargó után, aki – nyakában a tőle kapott vörös sállal – továbbballagott a körúton. Hirtelen úgy érezte, van helye a világban. Ott a buszmegállóban abban a néhány percben sok minden eldőlt.

Amiről János beszél, az parancs. Mint ilyen, nem kellemes. Ha azonban nem katonás, külső rendként értelmezzük, hanem úgy, mint ahogy a Tízparancsolatra szoktunk gondolni – Isten boldogság-szerző rendjéknél –, egyszerre kinyílik a benne rejlő lehetőség is. A Tízparancsolat is a világ rendjéből, normalitásából tár elénk valamit. Ha el tudják helyezni ezt magatokban, szívetekben, közösségeikben, akkor a teremtés szándéka valószínűleg megköveteli. Akkor ugyanaz a törekvés lesz bennetek, mint bennem – mondja Isten. Jézus így fogalmaz: „Legyetek tökéletesek, mint mennyei Atyátok tökéletes!”

A parancsolat tehát nem csupán utasít, hanem körülír. A Tízparancsolat ennél még több. Ez a világ rendje, valósága, értelmes élhetősége. Ez Isten beszéde, sőt Isten jelenléte. Hallottátok már ezerszer – mondja János. Látszólag nincs ebben semmi új. De most valami újat mondok. A szeretet a világ rendje.

Aki azt hiszi, a szeretet valamiféle teljesítmény, fogalma sincs róla. Aki azt hiszi, lehet intézményesíteni, nem ismeri

valódi cselekedeteit. Aki azt hiszi, elég szerelemről, barátságról beszélni, nem ismeri igazi mélységeit. A szeretet rend. Nem külső rend, nem külső parancs, hanem olyan, mint amikor felkel a nap. Nem az az első érzés, hogy ennek így kellett lennie, hanem hogy milyen gyönyörű. A szeretet Isten teremtésének rendje. Aki kiöli szívéből: a teremtés rendjéből csúszik ki. Aki még tud gyűlölni: vakon botorkál, soha nem érti meg Isten szándékait.

Ezen az ünnepen Jézus lép közel hozzánk. Gyűlölködésünkben, bosszúvágyunkban elvakultan botorkálva hogyan is ismerünk fel: itt van egészen közel. Ezért most vak szemünkre teszi kezét:

– Mit akarsz, mit tegyek veled?

Annyira fojtogat a bosszú, annyira megbántottak, annyi a dühöm a világ ellen, hogy képtelen vagyok kérni:

– Uram, hogy lássak!

Mégis rám teszi kezét. Egyszer csak meglátom a világ igazi rendjét. Hirtelen helyem lesz a csillagok alatt. Békén simul ki ökölbe szorított kezem. A retentő sötét barátságos, körülölelő fényre lesz.

Jézus pedig továbbbátál. Néha visszanez, hogy tudjam, mindez valóság, valódi valóság. Nyakában vöröslök a sálam.

■ KOCZOR TAMÁS

Imádkozzunk!

Látod ökölbe szorított kezem. Látod, hogy botorkálva keresem helyemet a világban. Látod, vakon pusztítom mindazt, ami szép. Lépj közel hozzám, Fényesség, hogy lássak, hogy legyen újra helyem, hogy otthonra találjak! Amen.

Új nap – új kegyelem

2005. január 1., szombat

A süketet ne ócsárolj, a vak él gáncsot ne vess! Féj Istenedtől! 3Móz 19,14 (Lk 14,13–14; Lk 4,16–21; Jak 4,13–15; Zsolt 8) Mivel induljunk az új évbe, az Úr 2005. esztendejébe? Szeresd az Istent, és szeresd felebarátodat, mint magadat; vagy (fenti igénk útbaigazítása szerint): légy mindig emberséges a kiszolgáltatotthoz – de nem csak azért, mert nem tudhatod, hogy te mikor kerülsz hasonló helyzetbe... –, és mindig gondold Istenedre, aki utaidon veled van, és megőriz. Féld őt, mert a Teremtőt, aki bölcs, erős, hatalmas, nem foglya az időnek; nem években, naptári hónapokban méri az időt, hanem örök és végtelen. Leborulva előtte kérjük tőle a legnagyobb ajándékot erre az évre egy ősi áldás szavaival: legyen bennünk, körülöttünk, alattunk és fölöttünk, akkor baj nem érhet bennünket. Áldott, békés új esztendő!

Vasárnap

Azért nagyon vigyázzatok magatokra, és szeressétek Isteneket, az Urat! Józ 23,11 (Jn 14,23; Lk 2,41–52; 1Jn 5,11–13; Zsolt 4) Józsué már megvénült, mikor összehívta Izrael népét, és útravalót adott neki. Intelmei úgy szólnak, mint mikor egy apa szól a fiaihoz. Mit is mondhat olyankor az ember, mikor sokszoros súlya van minden szónak? Isten e kiválasztott emberének végrendeletét mai igénkben olvashatjuk. Minden népek, minden nemzedéknek a sorsa Isten kezében van, és Izrael ezt nagyon komolyan is vette. Bár újra és újra „visszacúszott” régi bűneibe, a kiválasztott nép hitte és szomjazta az ígét, az isteni vezetést. Józsué ma sem adhatja jobb eligazítást, mint ezt: Istentől elfordult huszonegyedik századi ember, jól vigyázz magadra, de mindenekelőtt szeresd Istenedet, az Urat!

Hétfő

Csak álljatok vesztet, és nézzétek, hogyan szabadít meg benneteket az Úr. 2Krón 20,17 (Zsid 7,25; 2Móz 2,1–10; Lk 3,1–6) Jézus szabadítása semmilyen emberi cselekménnyel nem tetézhető meg. A Golgotán értünk meghalt Krisztus áldozata egyszeri és maradéktalanul teljes, ahhoz hozzátenni nem lehet és nem kell semmit. Ahogyan Izraelt számos helyzetben az Úr erős karja vitte győzelemre, úgy a legnagyobb harcot, az ördög, a bűn, a halál ellen vívott küzdelmet is egyedül Isten harcolta meg értünk és helyettünk.

Kedd

A lisztesfazék nem ürült ki, az olajoskorsó sem fogyott ki, az Úr ígérete szerint. 1Kor 17,16 (Lk 12,24; 1Móz 21,1–7; Lk 3,7–14) Félelmében sok ember szeretne „kimeríthetetlen” élelmiszert felhalmozni: mert jön a tél, mert nagy az infláció, mert sokféle háború dúl... A hívó azonban más módszerrel „tölti meg kamráját”. Ahhoz fordul kérésével, kétségeivel, szorongásaival, aki mindenkinél gazdagabb, aki a világ Ura és Gazdája. Adni ő tud, napról napra: a mindennapi kenyeret, a maréknyi lisztet, a kevéske olajat, a betevő falatot. Amennyi épp elegendő. S azt Istenünk sokkal, de sokkal pontosabban tudja, hogy mire és mennyire van szükségünk. Hála érte, hogy meg is adja!

Szerda

Akkor eszedbe jutnak tetteid, és szegyenkezni fogsz, ha megbocsátom mindazt, amit elkövetél – így szól az én Uram, az Úr. Ez 16,61,63 (1Jn 13,8; 1Móz 9,12–17; Lk 3,15–20) A másik ember bűnére milyen sokáig tudunk emlékezni! Családi viszályok öröklődnek generációkon át, mert nincs megbánás és megbocsátás. Isten gyermekei, akik Atyjuk jószágából egymás testvéreivé lettek, nem élhetnek ilyen családban! Hiszen az ő népe mind megváltott, kegyelemből élő ember, akinek bűnei megbocsátottak.

Csütörtök

A csillag, amelyet láttak feltűnésekor, előttük ment, amíg meg nem érkeztek, és akkor megállt a fölött a hely fölött, ahol a gyermek volt. Mt 2,9 (Zsolt 115,14; Mt 2,1–12; Ef 3,2–6; Lk 3,21–38) Aki keresi Jézust, igaz szívből, arra vágyakozva, hogy megtalálja Megváltóját, annak adatik egy „csillag”. Ami vagy aki elvezet, amíg meg nem érkezik oda, ahol Isten Fia van... Lehet ez a magad is ilyen útbaigazító! Ha már megtaláltad Jézust, „kézen fogatsz” valakit, kinyithatsz egy Bibliát, imádkozhatsz valakivel vagy valakiről, és odavezetheted! Ahogy egykor téged a nagymama, aki először templomba vitt, vagy egy lelkipásztor, aki bibliai történeteket mesélt, felkészített a konfirmációra, és úrvacsorát osztott, vagy az édesanyád, aki esténként leült az ágyad szélére, és megtanított imádkozni.

Péntek

Irgalmas és kegyelmes az Úr, türelme hosszú, szeretete nagy. Zsolt 103,8 (Kol 1,9,11; 1Jn 3,1–6; Lk 4,1–13) Íme, ennek az igének a bizonyossága, hogy 2005-öt írhatunk... S nem szolgáltunk rá, hogy még mindig tart a hosszútűró Isten szeretete irántunk... Nem lenne bölcs dolgot az kalkulálni, hogy mennyi idő van még hátra, azaz ez esetben előre. Amink van: a mai nap, amely ezzel az isteni kegyellel és türelemmel teljes. Lássuk, mi is a tennivalónk! Mivel is tudnánk kimutatni szeretetünket és hálánkat Istennek?

Szombat

Tudj meg tehát, hogy a te Istened, az Úr az Isten. Állhatatos Isten ő, aki hűségesen megtartja szövetségét ezer nemzedéken át is azok iránt, akik szeretik őt, és megtartják parancsolatait. 5Móz 7,9 (Zsid 9,15; 1Jn 2,12–17; Lk 4,14–30) Nem egyenrangú felek között kötött ez a szövetség! A figyelmeztetés – az Úr az Isten – időszerűbb, mint valaha. Az ember – bár kitárgította a tudomány határait, és technikailag már megteheti, amit viszont nem etikus megtenni (például embert is klónozni tud) – nem lett Isten. De számos jelét látjuk, hogy annak hiszi magát. Végzetes útra lép az emberiség akkor, ha megveti ezt a felkínált, csodálatos, meg nem érdemelt szövetséget, és önmagát teszi úrrá.

■ KÖHÁTI DOROTTYA

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból január 2-től január 9-ig

VASÁRNAP

23.10 / tv2
Estély habfürdővel
(amerikai vígjáték, 1968)
Jó szívvel ajánlható „szilveszteri klasszikus”. (95)

9.00 / m2 – Örömhír. Az evangélikus egyház műsora (ism.) (25)

12.10 / Duna Tv – Élő egyház. Vallási híradó (30)

17.20 / PAX – Istentisztelet. Portréfilm Győri János evangélikus lelkészről (ZMC – 59)

CSÜTÖRTÖK

6.00 / Hallmark
Mária, Jézus anyja
(amerikai filmdráma, 1999)
A film Jézus életét követi végig, a születéstől az emberiség megváltását jelentő kereszthalálig és feltámadásig, úgy ahogy azt Mária, Jézus édesanyja látta, láthatta. Az evangéliumot szokatlan szemszögből feldolgozó filmet Kevin Connor rendezte. Fényképezte: Ragályi Elemér. (88)

HÉTFŐ

13.30 / Kossuth Rádió
Erős vár a mi Istenünk
Egyházunk rádiós felőrájában az áhítat és a Missziói percek mellett hallhatunk a www.on-linehittan.hu internetes portálról is. Gáncs Péter püspök szemeget az elmúlt év történései közül, valamint előretekinthet a 2005. esztendőre. (30)

13.55 / PAX
Ki is volt Luther Márton? (12)
20.55 / Spektrum
Jeanne d'Arc
(francia ismeretterjesztő film)

A francia parasztlány a 15. század egyik legvitatottabb alakja: 1429-ben, a százéves háború alatt isteni sugallatra Orléansnál győzelemre vezeti francia sereget, de két év múlva mint eretneket máglyára vetik. (43)

PÉNTEK

20.00 / PAX
Még mindig ültetek fákat.
Mátis István evangélikus lelkész portréja (66)

20.05 / MTV
Egy apáca szerelme
(olasz történelmi dráma)
Hétévesen küldték zárdába a gazdag olasz család kislányát. A lány az isteni kegyelembe él, elzárva, megfosztva a külvilág minden örömétől, amikor a terjedő kolera járvány miatt újra hazakerül. A fiatal nőt elbűvölik az otthoni élet örömei és nővéreinek völgyéne... Franco Zeffirelli filmjének gyönyörű jelmezeiért Piero Tosi a Donatello-díjat és az Ezüst szalagot is megkapta. (102)

KEDD

11.25 / PAX
Rozetta magazinműsor, 1. rész (ZMC – 29)
18.40 / Spektrum
II. János Pál pápa (belga portréfilm)
Karol Jozef Wojtyła 450 év óta az első nem olasz pápa Szent Péter trónján. Fáradhatatlansága példaértékű. Egészen a legutóbbi időkig sokszor látogatott külföldre és mindenütt hatalmas hallgatóságnak prédikált. Mindig felemeli a szavát a társadalmi és politikai igazságtalanságok ellen, és továbbra is határozottan kiáll a béke mellett. (60)
(A katolikus egyházfőről vasárnap 13.25-től a Duna Tv is sugároz egy portréfilmet.)

SZOMBAT

11.30 / Pax Tv
Molnár Mária nyomdokain
A múlt században élt református diakonissza az evangélikus küldetés aktivistájaként került Új-Guineába, a pápuák közé, hogy ott terjessze az evangélium örömhírét. Az egykori önfeláldozó missziós nyomdokain haladva dr. Bálint Zoltán és családja Új-Guinea egyik szigetére utazott, hogy felelevenítse Molnár Mária misszióban töltött éveit, és bemutassa az evangélikusok mindennapjait a világ e távoli vidékén. (ZMC riportfilm – 23)
12.05 / Duna Tv
Isten kezében
A magyarok Istene (25)

SZERDA

20.05 / Viaszt3
A rózsák háborúja
(amerikai vígjáték, 1989)
Ha létezik tökéletes házasság, Barbara és Oliver Rose-é kezdetben ilyennek tűnt... A vígjátéknak hirdetett film valójában tragikomédia, sokak valós drámájának karikatúrája. (116)

12.20 / Duna Tv
Isten kezében (ism.) (30)
21.30 / PAX
Az anyaméh gyümölcse...
Családtervező sorozat, 1. rész (ZMC – 50)

VASÁRNAP

20.00 / DunaTv
Ki nem mondott szeretet
(amerikai filmdráma, 1961)
A James Gould regényéből készült film egy észak-amerikai kisvárosban játszódik. Főszereplői olyan jómódú és befolyásos emberek, akik nemzedékek óta nem a szívükre hallgatnak, hanem elsősorban a város elvárásainak akarnak megfelelni... (112)

Evangelikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYZHÁZ HETILAPJA

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 317-1108; 20/824-5519, fax: 486-1195. **Szerkesztőségi titkár:** Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztők:** Győri Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrekktor:** Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). **Tervező-szerkesztő:** Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). **Főmunkatárs:** Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu)

Munkatársak: Bogdányi Gábor – EvElet OnLine (gaborbogdanyi@lutheran.hu), Hafenschler Károly ifj. – Liturgikus sarok (hako@lutheran.hu), Kendék K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Köhāti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu)

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 317-5478, 486-1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. **Felölő kiadó:** Kendék K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu)

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Matolcsy Miklós vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Előfizetési díj beföldön: negyed évre 2132 Ft, fél évre 4264 Ft, egy évre 8528 Ft. Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszámra szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzárta kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evélet@lutheran.hu címre várjuk.